

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**ORSZÁGH KRISTÓF ÁLTALÁNOS ISKOLA
SIROK**

PEDAGÓGIAI PROGRAM TARTALOMJEGYZÉKE

NEVELÉSI PROGRAM

I.	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	6
II.	Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	14
III.	A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	16
IV.	Közösségfejlesztés, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	17
V.	A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	21
VI.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	22
VII.	A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való rendjét, jogai gyakorlásának rendje	35
VIII.	A tanulmányok alatti vizsgák	36
IX.	Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei	37
X.	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	38
XI.	Gyermek- és ifjúságvédelem	38

HELYI TANTERV

I.	Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámjai	44
II.	Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei	51
III.	A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei	55
IV.	A magasabb évfolyamra lépés feltételei	56
V.	A nat-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	57
VI.	A mindennapos testnevelés megvalósításának módja	58
VII.	A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése	58
VIII.	Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása	67
IX.	A tanulók fizikai állapotának mérése	67
X.	Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	68
XI.	Komplex Alapprogram	75
XII.	Nem formális és informális tanulás	98
XIII.	Pedagógiai program ILMT alapú módosítása	110

A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

A pedagógiai programra vonatkozó jogszabályi előírások:

1. A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. Törvény
2. A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII:31.) EMMI rendelet
3. A NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet
4. A kormány 5/2020.(I.31.) Korm. rendelete a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012.(VI.4.) Korm. rendelet módosításáról.

Az új pedagógiai program bevezetésének ütemezése felmenő rendszerben:

- **2020. szeptember 1-től: 1. és 5. évfolyamon** vezetjük be.
- A **többi évfolyamon** a jelenleg is hatályos 110/2012.(VI.4.) Korm. Rendelet a NAT kiadásáról és bevezetéséről és alkalmazásáról.
- **2023/2024. tanév végéig** az általános iskolában a nevelő-oktató munka **két pedagógiai program (helyi tanterv)** szerint folyik.

ISKOLÁNK JELLEMZŐI

(Az intézmény szakmai alapdokumentuma alapján)

A köznevelési intézmény

Megnevezése, Hivatalos neve: **Országgh Kristóf Általános Iskola**

Feladatellátási helye

Székhelye: **3332 Sirok, Borics Pál út 2.**

Alapító és a fenntartó neve és székhelye

Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma

Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere

Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia utca 3.

Fenntartó neve: **Hatvani Tankerületi Központ**

Fenntartó székhelye: **3000 Hatvan, Radnóti tér 2.**

Típusa: **általános iskola**

OM azonosító: **031521**

Köznevelési alapfeladatai

- 3332 Sirok, Borics Pál út 2.

Általános iskolai nevelés-oktatás

- nappali rendszerű iskolai oktatás
- alsó tagozat, felső tagozat
- 1.évfolyamtól 8. évfolyamig
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos –enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – látási fogyatékos)
- integrációs felkészítés
egyéb foglalkozások
 - napközi
 - tanulószoba

Beiskolázási körzet: Sirok, Bükkszék, Szajla, Terpes községekben élő tanköteles korú gyermekek.

Az iskolai könyvtári feladatok ellátása érdekében együttműködik a községi könyvtárral.

NEVELÉSI PROGRAM

I. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A siroki Országgh Kristóf Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni:

Alapvetés: A Nat a magyar kulturális és pedagógiai örökség gyökereiből táplálkozik, annak hagyományaira épül. Meghatározza azokat a nevelési-oktatói alapelveket, amelyek a nemzeti köznevelésről szóló törvény 5. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően biztosítják az iskolai nevelés-oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot. A Nat emellett meghatározza az elsajátítandó tanulási tartalmakat, valamint kötelező rendelkezéseket állapít meg az oktatásszervezés körében. A Nat lefekteti a köznevelés elvi és tartalmi alapjait és kereteit, azaz meghatározza az alpműveltség kötelezően közvetítendő tartalmait az alap- és középfokú oktatási intézmények számára, beleértve a különleges bánásmódot igénylő tanulókat ellátó intézményeket is. A Nat a köznevelés szemléleti alapjainak meghatározásával kiegészíti a gyermekek, tanulók családban megvalósuló nevelését, erősíti ezzel a hazához és a nemzet történelméhez való kötődést, a generációk közötti kapcsolatot, a közös kulturális gyökereket, az anyanyelv használatát. Így rögzíti azt a minden magyar emberben közös tudást, amely megalapozza a nemzeti identitást. A Nat elsődleges felhasználója a nevelési-oktatói intézményben dolgozó pedagógus, valamint az intézményvezető. Ez a dokumentum az ő munkájukhoz ad iránymutatást, keretet.

1. Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanuló egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
 - * tanuló-tanuló,
 - * tanuló-nevelő,
 - * szülő-nevelő,
 - * nevelő-nevelő között.

2. **Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése, a NAT által előírt kompetenciák fejlesztése a legfontosabb pedagógiai cél. Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyerekekből.**

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alapműveltséget nyújt.
- iskolánk olyan - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó - ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálását és eligazodásukat a szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására.,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

3. Iskolánk - elsősorban a szülőkkal ápoltságok révén - folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében.

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről megismerhessenek a szülők, valamint községünk érdeklődő polgárai,
- ápoljuk és bővítjük kapcsolatunkat az óvodával, a közművelődési intézményekkel és a tanulóinkat fogadó középiskolákkal,
- nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk - eddigi hagyományaihoz híven - továbbra is képviseltesse magát a különféle rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

4. Eseményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,

- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban),
- van elképzelése a jövőét illetően,
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását továbbfejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
 - * nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
 - * a természet, a környezet értékeit,
 - * más népek értékeit, hagyományait,
 - * az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- társaival együttműködik,
- szüleit, nevelőit, és társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolat, gondozott.

Tudjuk, hogy ezen tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében. Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen 8. osztályos korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási

környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés.

Az 1-4. évfolyamban folyó nevelő-oktató munkánk célja, hogy

- Óvja és fejlessze tovább az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot.
- Vezesse át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Tegye fogékonyra a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok majd a magasabb társadalom értékei iránt.
- Az iskola adjon teret a gyermek játék- és mozgás iránti vágyának.
- Az iskola segítse a gyermek természetes fejlődését, érését.
- Az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket fejlesszen.

A 5-8. évfolyamban folyó nevelő-oktató munkánk célja, hogy

- Folytassa az első szakasz nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegye figyelembe, hogy az egységes rendszert képező szakasz két, pedagógiaiilag elkülöníthető periódusra tagolódik.
- Vegye figyelembe, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz.
- Vegye figyelembe, hogy 13-14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás.
- A különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket együtt neveljük.
- A tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a továbbtanulásra.
- A tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a társadalomba való majdani beilleszkedésre.
- Alapozza meg a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására.

Az 1-2. évf. pedagógiai feladata:

- Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése. Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- Fontos a tanulási módszerek kialakításának megalapozása.
- Iskolai fegyelem, figyelem és kötelességérzet kialakítása

Az 3-4. évf. pedagógiai feladata:

- Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.
- Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamata
- A belső motiváció kialakítása, elmélyítése.
- Változatos tanulásszervezési formák alkalmazása.
- A teljesítmények növekedésének elérése érdekében.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.
- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

Az 5.-6. évf. pedagógiai feladata:

- elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása:
- kulcskompetenciák megalapozás
- együttműködési készség fejlesztése
- tanulói tudás megalapozása
- Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele.
- Az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

A 7-8. évf. pedagógiai feladata:

- a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen áttartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

Eljárások, módszerek:

A: A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei:

a/ az oktatás valamennyi módszere

b/ meggyőzés

c/ minta

d/ példa

e/ példakép

f/ példakövetés

g/ eszménykép

h/ bírálat

i/ önbírálat

j/ beszélgetés

k/ felvilágosítás

l/ tudatosítás

m/ előadás

n/ vita

o/ beszámoló

B: A tevékenység megszervezésének módszerei:

a/ követés

b/ megbízás

c/ ellenőrzés

d/ értékelés

e/ játékos módszerek

f/ gyakorlás

C: A magatartásra ható módszerek:

a/ ösztönző módszerek

a/1. ígéret

a/2. helyeslés

a/3. biztatás

a/4. elismerés

a/5. dicséret

szóbeli dicséret nyilvános formái:

- osztályfőnöki órán, osztályközösség előtt,
- iskolai összejöveteleken (tanévzáró ünnepély, ballagás...)

írásbeli dicséret formái:

- osztályfőnöki dicséret (ellenőrzőbe, osztálynaplóba)
- igazgatói dicséret (ellenőrzőbe, osztálynaplóba)
- oklevél,
- kitüntetés,
- alapítványi, fenntartói, országos szintű elismerések,

a/6. osztályozás

a/7. jutalmazás

b/ kényszerítő módszerek

b/1. felszólítás

b/2. követelés

b/3. parancs

b/4. büntetés

c/ gátlást kiváltó módszerek

Ezek a módszerek a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célozzák, a negatív viselkedés kialakulását próbálják megakadályozni.

c/1. felügyelet

c/2. ellenőrzés

c/3. figyelmeztetés

c/4. intés

c/5. tilalom

c/6. áttétel

c/7. elmarasztalás

Eszközök, módszerek:

1. Nyelvi (verbális) eszközök:

Az információközlés azon módja, amikor közleményeinket a nyelv segítségével továbbítjuk.

a/ beszéd: szabályok, ismeretek, információk, feladatok stb. elmondása

b/ beszélgetés: (a nevelés egyik nagyon fontos eszköze, amelyben mindkét fél aktívan részt vesz; tartalmát tekintve lehet: szabad beszélgetés vagy irányított beszélgetés, szervezettség alapján lehet: spontán vagy tervezett, formája alapján: egyéni vagy csoportos)

c/ párbeszéd, megbeszélés, problémák, feladatok lehetőségeinek feltárása, a mindenkinek jó megoldás kiválasztása.

2. Nem nyelvi (non verbális) eszközök:

Az információközlés azon módja, amikor közleményeinket nyelven kívüli eszközökkel fejezzük ki. A nem nyelvi eszközök kísérhetik (beszélgetést kísérő gesztikulálás), nyomatékosíthatják (dicsérő szavakat kísérő mosoly) vagy helyettesíthetik (fenyegető mutatóujj korhalást) közleményeinket.

a/ arckifejezés (mimika)

b/ szemmozgás

c/ tekintet

d/ testközelség

e/ térközszabályozás

f/ testhelyzet, testtartás

g/ mozdulatok (gesztusok)

h/ kulturális jelzések

3. Szociális technikák:

Ezeket a technikákat a tanulók a felnőttektől tanulják el, kezdetben a családban (gyermekkori beidegződés) majd az iskolai közösségben. Ezért nagyon fontos, hogy a diákok milyen mintát kapnak otthon és az iskolában.

a/ technikák az ön- és emberismeret fejlesztéséhez:

Ezek olyan eszközök, technikák amelyeknek lényeges eleme, hogy a világra vonatkozó ismeretek mellett, azokkal szinkronban fejlesszük a tanulók belső, pszichés világát, társas kapcsolatait, egyedi

tulajdonságait, készségeit.

- fejlesztő interjú
- fejlesztő beszélgetés

b/ szociális készségfejlesztő technikák:

A tanulók problémamegoldó és konfliktuskezelő készségeinek fejlesztése, illetve a meglévők erősítése.

- minta- és modellnyújtás
- megerősítés (buzdítás, dicséret, jutalmazás)
- szerepjáték
- dramatizáló tevékenység.

II. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk pedagógiai programja a NAT-ban leírt és képviselt értékekre, valamint a helyi sajátosságokból adódó hagyományokra és szükségletekre épül.

Ezért pedagógiai feladatainkat az alábbiakban határoztuk meg:

1. A NAT-ban és a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátítása,
2. Valamint az ezekre épülő differenciálás.

E két feladatunk azt a célt szolgálja, hogy tanulóink:

- a különböző szintű adottságaikkal,
- az eltérő mértékű fejlődésükkel,
- az iskolai és az iskolán kívüli tanulásukkal,
- egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel,
- szervezett ismeretközvetítéssel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban

minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A különböző ismeretek elsajátítása során törekszünk a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti, cselekvési motívumainak képességeinek a kialakításához, fejlesztéséhez.

Képzésünk tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztással, elrendezéssel.

A tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók:

- műveltségét,

- világszemléletük, világképük formálódását,
- társas kapcsolatát,
- eligazodásukat saját testükön, lelki világukban,
- tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

A helyi tanterveket is magában foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont volt a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Éppen ezért nevelési programunk összeállításánál az alábbi feladatoknak adtunk prioritást:

Az iskola pedagógiai programja, nevelési, tanítási-tanulási folyamata adjon teret:

- a színes, sokoldalú - iskolai életnek,
 - tanulásnak,
 - játéknak,
 - munkának,
- fejlessze
 - a tanulók önismeretét,
 - együttműködési készségüket,
 - eddze akaratukat,
- járuljon hozzá
 - életmódjuk,
 - motívumaik,
 - szokásaik,
 - az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk alapja egy olyan közös gondolkodást kíván az iskolafenntartó és iskolahasználó részéről, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás-nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Ezen célkitűzések alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket.

Az értelem kiművelése területén elvégzendő feladatok:

- a megismerési vágy fejlesztése,
- tapasztalati és értelmező tanulás elsajátítása,
- a játékszeretet és az alkotásvágy fejlesztése,
- a tanulási teljesítményvágy optimalizálása,
- a tanulási kötelességtudat kialakítása,
- problémamegoldó képesség fejlesztése,
- továbbtanulási szándék, önfejlesztési igény motiválása.

A segítő életmódra nevelés területén elvégzendő feladatok:

- a pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése,
- a pedagógusok rendszeresen éljenek a segítő együttműködés változatos formáival,
- élményszerű, pozitív minták felkínálása,
- szoc. kommunikáció fejlesztése: érvényesülés segítése,
- segítőképeség -, együttműködési képesség fejlesztése,
- versengés képességének fejlesztése, versengési lehetőség biztosítása.

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés területén elvégzendő feladatok:

- a mintaszerűen egészséges életmód ismérveinek megismertetése a tanulókkal,
- a tanulói önértékelés rendszeressé válása a nevelőmunka során is,
- testi képességek fejlesztése, karbantartása; sportolási lehetőségek, kezűgyesség,
- önellátási képesség fejlesztése: öltözködés, tisztálkodás, étkezés; környezetvédelem,
- zenei és vizuális képesség fejlesztése, ízlés, igényesség,
- önismeret fejlesztése, tehetség felismerése, gondozása.

A szakmai képzés alapozása területén elvégzendő feladatok:

- a szabályhasználat képességének fejlesztése,
- az iskolán kívüli fórumok egyre hatékonyabb kihasználása,
- önálló feladatmegoldások rendszeressé tétele,
- tárgyiasító alkotás lehetőségeinek kihasználása,
- szakkörök fenntartása.
- Önálló ismeretszerzés kialakítása, tanulók ösztönzése az IKT hatékony használatára a tanulás folyamatában.

A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek alkalmazása sokféle módszertani lehetőséget biztosítva segíti a tanulás-tanítás folyamatát. A XXI. századi tanulási környezet nélkülözhetetlen elemét képezi az iskolai tanuláshoz kapcsolódó digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokfélesége, ezért különösen fontos, hogy a pedagógusok ismerjék és alkalmazzák azokat.

Fenti témák bármelyikére vonatkozóan pályázatok megvalósítása.

III. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Cél: Minden tanuló részesüljön testi-lelki, jól-létét, egészségét hatékonyan fejlesztő egészségfejlesztő tevékenységben. Ez a tevékenység a tanulók egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

- A *tanulók* életkoruknak megfelelő szinten *rendelkezzenek ismeretekkel* és *jártasságokkal* az *egészségük megőrzése* érdekében, kiemelten az alábbi területeken:

- egészséges táplálkozás

- mindennapos testnevelés, testmozgás,
- az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre
- a családi és párkapcsolatok,
- bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a személyes higiéne,
- baleset megelőzés és elsősegély-nyújtás

Az iskolai egészségnevelést az alábbi *tevékenységformák szolgálják*:

- *mindennapos testedzés* lehetőségének biztosítása: testnevelés órák, iskolai sportkör foglalkozásai, tömegsport foglalkozások, úszásoktatás stb...
- az 5-8. évfolyam *osztályfőnöki óráin* feldolgozott ismeretek
- az 5-6. évfolyam családi életre nevelés óráin feldolgozott ismeretek
- évente egy/vagy két egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással, foglalkozó *projektnap szervezése*.
- egészségnevelést szolgáló egyéb tanórán kívüli foglalkozások: *szakkörök* (csecsemőápolási, vöröskereszt, táplálkozási stb...), *vetélkedő szervezése*,
- az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő, pszichológus) segítségének igénybevétele: pl. félévente egy alkalommal osztályfőnöki óra megtartásában, a tanulók egészségügy szűrő vizsgálatának megszervezésében.

IV. Közösségfejlesztés, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

„A közösség olyan emberi együttélés, amelyet a közösségi érdek, közös cél, közös értékrend és a tudat tart össze.”

/Hankis Elemér/

Nevelés szempontjából tehát közösségnek nevezzük az autonóm egyének szerveződését.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

A közösségi nevelés területei: a család, az iskola, az iskolán kívüli közösségek.

Az iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

- tanórák (szaktárgyi -, osztályfőnöki órák)
- tanórán kívüli foglalkozások (napközi, séta, kirándulás, szakkörök, könyvtár-, színházlátogatás, versenyek, iskolaújság, iskolarádió, faliújság, háziversenyek...)
- diák-önkormányzati munka
- szabadidős tevékenységek.

Mind a négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, céljai azonban megegyeznek, valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- a tanuló közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Valamennyi terület azonos feladata, hogy fejlessze a tanulók személyiségét, erősítve a tanulók egyéni képességeit, beállítódását.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során.

A közösségfejlesztés nemcsak a pedagógusok feladata, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

Ezért iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg és egyes pontjait (dőlt betűvel szedett) kötelező feladatként határozta meg az alkalmazotti közösség számára.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink a következők:

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- *Ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek,*
- Megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit,
- Sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,
- Legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt,
- *Váljon érzékeny a környezete állapota iránt,*

- Kapcsolódjon be közvetlen környezete értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- Életmódjában *a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljon meghatározóvá,*
- Szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén,
- Legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni,
- *Tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvén szabatosan kommunikálni,*
- Az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani,
- Ismerje *meg a környezet leggyakoribb egészségét, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait,*
- Kaphjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez,
- Tanuljon meg tanulni,
- Tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet,
- Legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére,
- Tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tananyag elsajátítása:

- segítse a tanulók kezdeményezéseit,
- járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel,
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának/fejlesztésének segítésére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
- ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységekre,
- tegye képessé a tanulókat a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- során alakuljon ki a tanulóban bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősödését,
- alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvek,
- irányítsa a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és -kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- fejlessze ki a tanulóban az új információs rendszerben való eligazodás, valamint annak kritikai módon való használatának képességét,
- adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére,
- és személyi, tárgyi környezete segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, ifjak egészségi állapotát javítják,

- fejlessze a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- irányuljon a szexuális kultúra, magatartás kérdéseire, fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre,
- során kapjon átfogó képet a munka világjáról,
- során alkalmazott változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését.

A SZÜLŐ, TANULÓ ÉS PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

➤ Közösségfejlesztési tevékenység keretei

Intézményünk a Köznevelési Törvénnyel összhangban vállalja, hogy az iskolai rendezvények, versenyek, nyilvános események és ünnepek szervezését az aktív szülők bevonásával és közreműködésével szervezi, építő ötleteiket beépíti a programba. Ebben a közösségfejlesztő folyamattevékenységben tudatosan felhasználható a TÁMOP 3.1.4/B-13/1-2013-0001 projekt Partnerség és hálózatosodás moduljának módszertani segédanyaga, amit rendelkezésünkre bocsájtanak.

Az intézmény közösségfejlesztési szempontokat és újszerű, innovatív módszereket alkalmazva olyan partneri együttműködések épít ki a szülőkkel és a bevonható civil szervezetekkel, amelyek alkalmasak prevencióként hatást gyakorolni a társadalmi problémák kezelésére iskolai körülményekben. Ehhez felhasználja azokat a módszereket, amelyeket a „Köznevelés az iskolában” projekt „Partnerség és hálózatosodás” modulja szakmai stábjának útmutatásával már alkalmazott olyan prior témák megjelenítésénél, mint a fiatalok közösségi aktivitásának hiánya, a gyermekszegénység, az iskolai erőszak, a dizájner drogok használata a fiatalok körében, illetve a túlzott online jelenlét csökkentése. A közösségi események szervezésekor alkalmazza az elsajátított módszereket, aktívan bevonja a diákokat a közösségi események kialakításába. Proaktív módon bekapcsolja a szülőket, pl. szülőklubot hoz létre. Az együttgondolkodás célja, hogy a családot partneri viszonyba hozza, melyben foglalkozik pl. a lemorzsolódás csökkentésével. Valamint foglalkozik szakmai szervezetek bevonásával, a diákok motiválhatóságának kérdéskörével és rendszeres megvitatásával.

Az iskola, mint oktató-nevelő intézmény csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít és figyelembe veszi a szülői érdekeket. Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált aktív együttműködés

- alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség,
- megvalósulási formái: - a kölcsönös támogatás és a
- koordinált pedagógiai tevékenység.
- feltétele: - a kölcsönös bizalom és tájékoztatás,
- az őszinteség,
- eredménye: a családi és iskolai nevelés egysége és ennek nyomán
kedvezően fejlődő gyermeki személyiség.

Az együttműködés formáit az előzetesen már vázolt pedagógiai feladatokra építettük, és az alábbi két témakör köré rendeztük:

1. A **szülők részéről** a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvétel az iskolai rendezvényeken,
- ötletnyújtás az előadások témáihoz,
- őszinte véleménnyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást,
- az iskola jó hírnevének megőrzése, továbbítása.

2. **Iskolánk** pedagógusai a gyermek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- nyílt napok, nyílt órák szervezése,
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- változatos témájú szakkörök indítása, ahol a tanuló gyakorolhatja a helyes viselkedési módokat,
- előre tervezett szülői értekezletek évente két alkalommal minden osztályban,
- rendkívüli szülői értekezletek 1., 7. és 8. osztályokban,
- fogadóórák félévente 1-1 alkalommal,
- előadások szervezése éves tervek szerint logopédus, nevelési tanácsadó, pszichológus, egészségügyi szakember meghívásával,
- pályaválasztási tanácsadás,
- családlátogatás,
- közös kirándulások,
- az iskolai diákönkormányzat programjához igazodva a szabadidő helyes eltöltésére irányuló tevékenységek (kirándulások, sportversenyek).

3. A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- szülői munkahelyeken üzemlátogatás,
- közös rendezvények szervezése a szülők és pedagógusok részvételével,
- műsoros estek szervezése,
- gyermekbálók, játékonysági bál rendezése,
- szponzorálás: osztálykirándulások, táboroztatások, versenyekre való utaztatás,
- pályázatokhoz szükséges önrész kiegészítése.

V. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai:

- *tanórai és tanórán kívüli foglalkozások* megtartása, tanulásirányítás,
- az ismereteket, tárgyilagosan, sokoldalúan, változatos módszerekkel közvetítse, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- *nevelés - oktatással összefüggő* egyéb feladatok ellátása,
- *adminisztráció* elvégzése, stb.
- *tehetséges* tanulók gondozása,
- *HH és HHH* gyerekek, valamint beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézséggel küzdő tanulók eredményes fejlesztése,
- az iskolai *diákönkormányzat* működésében *való aktív részvétel*,
- folyamatos *aktív* részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében, döntések előkészítésében, végrehajtásában,
- *megfelelő kapcsolat kialakítása* tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal
- továbbtanulásban, továbbképzésben való részvétel, *önképzés*,
- *az iskola képvisellete* a rendezvényeken

2. Az osztályfőnöki munka feladatai és tartalma:

- osztályfőnök feladatai a munkaköri leírás alapján
- osztályfőnöki munka tartalma: osztályfőnöki munka tervezése,
- az osztályfőnök által készített statisztikák,
- jelentések az osztályról, az osztályfőnöki órák témái

VI. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje:

A./ A tehetség, a képességek kibontakozását elősegítő tevékenységek:

Jellemzői:

1. Az ismeretszerzés jellemzői:

- nagyon sokat tudnak a legkülönbözőbb dolgokról
- szókincsük gazdag, szokatlan kifejezéseket is megfelelően használnak
- beszédük folyamatos, kifejező
- gyorsan megjegyzik a tényeket
- gyorsan felismerik az ok-okozati viszonyokat
- a jelenségekben fellelhető hasonlóságokat és különbségeket keresik
- gyorsan tudnak érvényes állításokat felállítani
- jó megfigyelők és megfigyeléseiket könnyen felidézik olyan helyzetekben, amikor jól tudják hasznosítani
- sokat olvasnak és szeretik a felnőtteknek szóló könyveket, lexikonokat, atlaszokat, szótárakat, enciklopédiákat
- megpróbálják a bonyolult dolgokat megérteni, oly módon, hogy áttekinthető egységekre bontják szét
- kritikusak, függetlenül gondolkodnak, értékelik a helyzeteke.

2. Motiváció:

- őket érdeklő kérdésekkel nagyon elmélyülten foglalkoznak
- igyekeznek feladataikat befejezni, zavarja őket, ha félbe kell szakítani elfoglaltságukat
- a mechanikusan ismétlődő feladatok unatják őket
- ha a feladat érdekli őket, alig igényelnek külső biztatást
- tökéletességre törekszenek
- önkritikusak, nem elégednek meg egykönnyen munkájuk gyorsaságával vagy eredményével
- szívesen dolgoznak önállóan, hogy elegendő idejük legyen egy probléma végiggondolására
- magas célokat tűznek ki és a saját maguk által vállalt feladat megoldásánál a felnőttek segítségét csak addig veszik igénybe, míg feltétlenül szükséges
- sok „felnőtt probléma” érdekli őket már kisiskolás korukban, például Isten léte, politika, szexualitás, élet, halál, háború.

3. Kreativitás:

- sokféle és sokszor szokatlan kérdéseket tesznek fel, majd azokra kapott válaszok alapján újabb kérdéseket fogalmaznak meg
- egy kérdés vagy probléma felmerülésekor sok ötletet vagy megoldási lehetőséget sorolnak fel
- gyakran, szokatlan, furcsa vagy meglepően frappáns, okos válaszokat adnak
- véleményüket nem rejtik véka alá
- nem értékelik a sablonos megoldásokat, inkább kockáztatják, hogy tévednek
- gondolatban gyakran végigjátszanak szituációkat és megváltoztatják azokat
- kifejezett humorérzékük van, de a kisgyerekes gügyögés idegesíti őket

- kifejezetten érdeklődnek a kreatív tevékenységek iránt, mint karikatúrarajzolás, tánc, ének, irodalom, zene
- szeretik a szépet és könnyen észreveszik a művészeti részleteket
- eredeti, színes fantáziaviláguk van.

4. Szociális viselkedés:

- sokat foglalkoznak olyan fogalmakkal, mint igazságos-igazságtalan, jó-rossz és készek a tekintéllyel szembeszegülni
- nem tartanak mindenáron a többséggel, nem félnek attól, hogy mások legyenek, mint a többiek
- ha más véleményük van, akkor provokálják a többieket és vállalják a konfliktusokat
- egyéniségek, individualisták, mennek a maguk útján, a differenciált tanulás célkitűzése forog kockán, ha nem jön létre együttműködés a tanító és a gyerekek között.

A tehetséggondozás főbb útjai:

1. Gyorsítás, léptetés (egy tanév alatt több tanév anyagát végzi),
2. A gyorsabb előrehaladás, nagyobb mennyiségű anyag elsajátításának biztosítása a kiemelkedőknek.
3. Differenciált tanórai foglalkozások:
4. Tehetséggondozás: újságírás, színjátszás, matematika, sport, idegen nyelv.
5. Tanórán kívüli foglalkozásokon: sportköri foglalkozások, szakkörök, tanulmányi- és sportversenyek, pályázatok.
6. A helyi tantervbe épített tehetséggondozó programok.

B./ A különleges bánásmódot igénylő tanuló (az SNI tanulók) egyéni fejlesztése, rehabilitációjának megszervezése, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

Iskolánk 1980-óta gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban résztvevő nevelési-oktatási intézmény.

A pszichés funkciójában sérült tanulók teljes integrációban tanulnak a normál osztályokban, normál tanterv alapján. Velük a részképesség-zavar mértékének arányában gyógypedagógus, tanár és tanító foglalkozik a szakvéleményben javaslat alapján.

Az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók speciális tanterv szerint tanulnak gyógypedagógus irányításával, a SNI oktatási irányelvek figyelembe vételével.

A fogyatékos tanulók felnőtté válását, közösségbe való beilleszkedését jobban elősegítheti a nem fogyatékos tanulókkal együtt történő integrált oktatásunk.

Kiemelt feladatnak tartjuk **sajátos nevelésű igényű tanulóink integrált nevelése, oktatása** során a képességfejlesztését, habilitációját, rehabilitációját, az általános műveltség

megalapozását életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelően. Biztosítva ezzel számukra az esélyegyenlőség feltételeit.

Az integráció eredményes megvalósításának tényezői:

- pedagógusok, szülők, közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására,
- az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása,
- a tananyag-feldolgozásnál a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásainak figyelembevétele;
- egyéni fejlesztési terv,
- együttműködés szakemberekkel.

Az értelmi fogyatékos tanulók speciális képzésére vonatkozó általános célkitűzések:

- Az általános műveltség megalapozása az életkor, a tanulási akadályoztatás, a fejlettség figyelembevételével.
- A tanulók szociális képességének, viselkedésének, magatartásának formálása a konfliktusmentes társadalmi beilleszkedés érdekében.
- Az alapvető tanulási képességek fejlesztése az ismeretek megszerzése, továbbtanulás érdekében.
- Az állóképesség, az erőnlét fokozása, a kitartás, az akarat fejlesztése.
- Az önmaga és társai másságának elfogadása, felismerése, törekvés a fejlődésre, a kompenzáló, a karbantartó technikák, megoldások, korrigáló gyakorlatok elsajátítása és annak kitartó végzése.
- Az általános emberi értékek megismertetése, azonosulás a fejlettségnek megfelelően.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése, egyénre szabott tanulási módszerek és technikák kiépítése hosszabb időkeretek biztosításával.
- A testi és lelki egészség megóvása, a maradandó testi és lelki állapotváltozás megismertetése, elfogadtatása - a kompenzáló korrigáló technikák gyakorlott birtoklása.
- A jól működő képességek tudatos fejlesztése, értékeik, adottságaik megismerése, önbecsülésük erősítése.

Az általános célkitűzések teljesülésének kritériumai:

- Eredményes, sikeres ismeretelsajátítás önmaga képességeihez mérten.
- Kulturált érintkezési formák birtoklása, azonosulás a szerepeivel, írott és íratlan szabályok betartása, társas kapcsolatok fenntartása, illemszabályok elsajátítása, önuralom, a konfliktuskezelő technikák birtoklása.
- Reális önismeret, önfogadás, biztos tájékozódás a környezetben.
- Továbbfejleszthető, továbbépíthető tudás - az egyéni adottsághoz, a sérüléshez viszonyítottan -, törekvés a továbbtanulásra, a szakmaszerzésre reális tervek és elképzelések talaján.
- Önmaga és a társak másságának pontos ismerete, megértése, türelem, a mások hátrányos helyzetével való visszaélés elkerülése.
- A szokások, a hagyományok elfogadása, más értékek tisztelete, az erkölcsös viselkedés és megnyilvánulás a társakkal szemben.
- A népcsoport, a gyökerek elfogadása szégyen nélkül, az értékek felismerése, óvása.
- A rongálás megfékezése, elítélése saját helyzettől, képességtől függően.

- Részvétel az iskola közösségeinek életében, kötődés társakhoz, felnőttekhez, büszkeség az iskolai hovatartozásban, oldott viselkedés az iskolai környezetben.

A tanulási képességek fejlesztésének célja és feladata a rehabilitációs, rehabilitációs célú foglalkozásokon

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható rehabilitációs, rehabilitációs nevelés célja az értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja. A fejlesztő program a tanuló különleges gondozási igényére épül, és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozását szolgálja.

A fejlesztés a tanítás- tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a programokon, tréningeken keresztül valósul meg.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás.

1-4. évfolyam:

a rehabilitáció, rehabilitáció kiemelt célja a megismerő képesség, az emlékezet, a figyelem fejlesztése az észlelés-képzés folyamatain keresztül, a cselekvésszabályozás belső feltételeinek folyamatos kialakítása, fejlesztése, a beszéd formai és tartalmi oldalának megerősítése.

Gondolkodási képességek fejlesztése

Fejlesztési feladat a pontos érzékelés kialakítása: tárgyak, személyek, jelenségek felismerése, megnevezése, felsorolása;

- *összehasonlítás*: tárgyak, tárgyképek tulajdonság szerinti összehasonlítása (szín, alakforma, nagyság, mozgás, mennyiség) a feltárt lényeges tulajdonság alapján a hasonló és megkülönböztető jegyek, többszemponú összehasonlítása stb.;
- *differenciálás*: tárgyak, személyek, jelenségek, mennyiségek csoportosítása a jellemzők alapján, a jellemző jegyek említésével, megkülönböztetés a minőség és a mennyiség alapján, rendezés pl. nagyság, szín, színárnyalat, mozgás szerint.

A gondolkodási funkciók fejlesztése nem nélkülözheti az emlékezet, a figyelem, a koncentráció folyamatos fejlesztését. Az *emlékezet* személyek, tárgyak, szimbólumok megjegyzése, felsorolása, egymásutánisága, szekvenciák megjegyzése, cselekedetekre, cselekvésre, történésre visszaemlékezés, tárgyakhoz, személyekhez kapcsolódó tevékenység felidézése stb.

Figyelem: egyszerű, majd bonyolultabb utasítások végrehajtása, meghatározott cselekvés elvégzése, gyors reagálás az utasításokra, többféle mozgás vagy cselekvés végrehajtása egymásután, összpontosítás a feladatra, céltudatos feladatvégzés, próbálgatás, önellenőrzés.

A motoros képességek fejlesztése

A motoros képességek fejlesztésének célja és feladata a testvázlat kiépítése, a különböző testhelyzetek tudatos érzékelése, változtatása, a testrészek mozgatása különböző testhelyzetekben, a saját testhez viszonyított irány- és térbeli helyzet felismerése stb.

Finommozgás fejlesztése, vizuomotoros koordináció kialakítása; nagymozgások lendületes végzése, egyensúlygyakorlatok, ügyességi gyakorlatok stb.

Mozgáskivitelezés - tempó, erősség, ritmus szerint.

Tér- és időbeli tájékozódási képesség alakítása

Térbeli hely és helyzet felismerése, megnevezése - fent-lent, elől-hátul-középen stb. Térbeli helyzetek megfogalmazása - relációs szókincs fejlesztése.

Időbeli tájékozódás: történésekre, cselekvésekre visszaemlékezni - időpont (mikor?); időköz (megtől meddig?), az idő ritmusa, a természet ritmusa, ritmikusan ismétlődő állapotok megfigyelése stb.

Kommunikációs képességek fejlesztése

A beszédindíték, a beszédkedv fokozása, ösztönzés a kommunikációra. A beszéd technikai részének fejlesztése beszédmintával, gyakorlatokkal mint: a tagolt beszéd, a helyes légzés, a toldalékok pontos, tiszta ejtése, a szünettartás.

A fonematikus hallás fejlesztése a beszédhelyzethez alkalmazkodó hangerő, hanglejtés, beszédtempó és ritmus megtanításával, gyakorlásával.

A szókincs gyarapítása, aktivizálása. A tanult ismeretkörhöz kapcsolódó szógyűjtés, a kifejezések, a fogalmak beépítése a tanuló aktív szókincsébe.

Az olvasás-írás tanulásában mutatkozó fejlődési lemaradások, nehézségek leküzdésének feladatai: az olvasás irányításának gyakorlása, sortartás, sorváltás, magánhangzók differenciálása (időtartam, ajakállás, artikulációs mozgás szerint), mássalhangzók megkülönböztetése (zöngés, zöngétlen, betűfelismerési gyakorlatok, hanganalízis, összeolvasási gyakorlatok stb.).

Írásmozgás fejlesztése: a ceruzafogás, görcsös, szaggatott, lassú írásmozgás korrekciója, írásmozgások egymásutánjai, mozdulatok gyakorlása, a fonetikus írás hibái, a hangok, a betűk közötti asszociáció megerősítése stb.

Szociális képességek fejlesztése

Pontos diagnózis kialakítása a viselkedés elemzése nyomán. Megfelelő kötődések, viszonyulások kialakítása, szabályok felismerése, értelmezése, betartása, a társas viselkedés formáinak ismerete, gyakorlása, önfegyelem kialakítása. A kulturális hátrányokból eredő viselkedési formák megváltoztatása.

5-8. évfolyam:

Az első pedagógiai szakaszban felsorolt korrekciós területek és feladatok ismétlődnek, de tartalomban, mennyiségben követik a tanulók életkori sajátosságait, a tanulók fejlettségét, az elvárható tudást.

A felsoroltakon túl a rehabilitáció, a rehabilitáció kiemelt területe és feladata: a gondolkodási képességek, tanulási képességek, kommunikációs képességek fejlesztése.

Gondolkodási képességek fejlesztése

Feladat: az újonnan szerzett és a már meglévő ismeretek közötti kapcsolat kialakítása, a lényeges - megegyező és eltérő - jegyek kiemelése, összehasonlítások, eltérések, különbségek megfogalmazása, differenciálása, a relációkban való gondolkodás.

A verbális szint megerősítése, gyakorlása feladatokon, műveleteken, feladat- és műveletrendszerben (az általános, a különös, a fölé-, mellérendeltség, egyidejűség, a szempontváltás, a megfelelő gyűjtőfogalomba való besorolás stb.)

Tanulási képességek fejlesztése

Feladat: a szándékos tanulás, az önálló, a meghatározott célra irányuló tanulás kialakítása, önálló tanulási módszerek, technikák gyakorlása, az önellenőrzés formái, a koncentráció a tanulás idején - zavaró ingerek kiszűrése, a kudarc, a nehézség leküzdése, újrakezdés, próbálgatás, ismétlés stb.

Kommunikációs képességek fejlesztése

Feladat: az összefüggő beszéd megerősítése, javítása sokféle kommunikációs helyzetben, valóságos nyelvi készségek kialakítása konkrét tanulási folyamatban, a nyelvi megnyilatkozások tartalmi-formai alakítása, szövegalkotás szóban, írásban, grammatikai gyakorlatok, a helyesírási hibák elemzése, okfeltárás (hiányos szabályismeret, a gyakorlás, az automatizáltság hiánya, beszédhiba következménye), az okokra irányuló fejlesztő feladatrendszer stb.

A korrekatív pedagógiai fejlesztés a megelőző évekre alapozva folytatódik. A fejlesztésnek fokozottabban kell szolgálni a *harmonikus személyiség* alakítását, az önfegyelmet, a tudatos magatartást, a céltudatos feladat- és munkavégzést.

A társadalmi beilleszkedés érdekében elsődleges feladat a társas kapcsolatok fejlesztése, a konfliktus kerülő és feloldó magatartás erősítése, felkészítés a családi szerepekre, az önálló életvezetésre. A szabályok, normák elfogadása is hozzátartozik a korrekatív célú fejlesztéshez. A kognitív képességek fejlesztésében a verbális szint megerősítése kerül előtérbe, a műveletek, feladatmegoldások menetének értelmezése, a szabályok alkalmazása analóg feladatokra, ok-okozati összefüggések keresése, a rendszerezési, a kommunikációs képesség fejlesztése, a történelmi időben való tájékozódó képesség *megerősítése*. Törekvés a kulturális, szociális hátrányok felszámolására, a kortárs csoportba történő visszavezetésre, beilleszkedésre.

A pszichés funkciójában sérült gyermekek programja

1. A pszichés funkciójában sérült gyermek fejlesztésének alapvető célja:

- A gyermekek személyiségfejlődésének elérése olyan módon, hogy minél boldogabb, egészségesebb és erkölcsösebb emberekké válhassanak
- Pozitív énkép kialakítása

- A tanulói képességeket meghatározó pszichikus funkciók célzott fejlesztése
Tanulási zavarok prevenciója
- A részképességzavarok megszüntetése vagy csökkentése, a figyelem-, viselkedés-, és tanulási zavarok megszüntetése
Korrekción, kompenzáció
- A gyerekek ismereteinek bővítése, iskolai előmenetelük biztosítása
- Hátránycsökkentés (a tanulási folyamatban tartós és súlyos sérültség)
Esélyegyenlőség biztosítása

Feladat:

- Részképesség-zavarok felismerése, szűrése
- Oki háttérrel feltáró diagnosztika
- Komplex, egyénre szabott fejlesztő program

2. Pszichés fejlődési zavar miatt a tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének elvei:

- A részképességzavar tüneteit mutató tanulók a különleges gondozási igényeinek kielégítése gyógypedagógus közreműködését igényli.
- A tanulók egyéni terápiás terv alapján kapnak segítséget.
- Kialakulatlan részképesség esetén az iskolai oktatásban érvényesíteni szükséges a méltányos számonkérési, értékelési, felmentési lehetőségeket.
- A rehabilitációs időkeretek rugalmasságát fenn kell tartani.
- A részképességzavar tüneteit mutató tanulók oktatásának preferált formája a hagyományos integrált oktatás.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai:

A tanulók iskolai fejlesztésének szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől.

A NAT követelményeinek 2003. évi módosítása megengedi a követelmények időben elnyújtott teljesítését. (A felzárkózás végső határaként az általános iskola 4. osztályát jelölve meg)

A fejlesztés alkalmazott formái:

Prevenciónak tekinthető a szenzitív periódusban alkalmazott támasznyújtás, az éppen fejlődő pszichés funkciók fejlesztése, feladattudat kialakítása.

A *korrekció* a fejlődési ívben bekövetkezett megakadás, lemaradás rendezésére irányuló beavatkozás.

A fejlesztés területei:

- Mozgásfejlesztés
 - nagymozgások
 - finommozgások
- Testséma fejlesztés – téri tájékozódás
- Percepciófejlesztés
 - vizuális
 - auditív

- taksilis
- kinesztetikus
- Verbális fejlesztés
- Személyiségfejlesztés

Képességfejlesztő program az 1.sz. mellékletben.

A fejlesztés kiemelt feladatai:

- *Diszlexia, diszgráfia esetén:*
 - pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégeztetése
 - testséma biztonságának kialakítása
 - téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten
 - vizuomotoros koordináció gyakorlása
 - látás, hallás, mozgás koordinált működtetése
 - az olvasás, írás tanítása hangoztató-elemző vagy diszlexia prevenciók módszerrel
 - az olvasás, írás készség folyamatos gondozása, fejlesztése
 - kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy vonatkozásában
 - az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel
 - az értékelés, minősítés legyen méltányos
 - segítő környezet folyamatosan álljon a tanuló rendelkezésére
- *Olvasásgyengeség esetén:*
A korrekció folyamata tartalmazza azokat a feladatsorokat, amelyek a vizuális, akusztikus és motoros funkciókat támogatják.
- *Diszkalkúlia esetén:*
 - testséma kialakítása
 - téri relációk biztonsága
 - a relációk nyelvi megalapozása, matematika nyelv tudatosítása
 - szerialitás erősítése
 - számfogalmak kialakítása és bővítése
 - az érzékelés-észlelés, figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése
 - segítő kompenzáló eszközök használatának megengedése
 - az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megerősítése
 - matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása
- *A részképességzavar és/vagy fogyatékoságok együttes halmozott történeteit mutató tanulók esetén:*

A percepció minden részterületét fejleszteni kell: a vizuális, az akusztikus, a taktilis és mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességeket, a beszéd és nyelvi készségeket.

A NAT és a kerettantervek alkalmazása

A részképességzavar tüneteit mutató tanulók sajátos fejlesztési elvei nem indokolják a NAT követelményeinek módosítását, mivel képesek a minimum követelmények elsajátítására. Tanulási zavarai a közoktatási törvény adta lehetőségeken belül – speciális egyéni terápia esetén – kezelhetők.

a/ Közös követelmények:

A NAT közös követelményei közül a kommunikációs kultúra kap kiemelt hangsúlyt, mivel ezen a területen koncentrálnak a diszlexiás, diszgráfiás tanulók speciális nevelési szükségletei.

b/ Általános követelmények:

Kompenzatorikus eszközök igénybevételel elvárható e tanulócsoporthól az általános követelmények teljesítése.

c/ A NAT és a kerettantervek alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

Módosulhatnak a következők:

- Diszlexiás, diszgráfiás tanulók oktatása terén:
Az *anyanyelv és irodalom* műveltségi területen belül két tanévre meghosszabbított első évfolyam. Az első tanévben javasolt a következők beiktatása a tananyagba: testséma fejlesztése, vizuomotorikus koordináció fejlesztése, hang-betű egyeztetési gyakorlatok, verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, memoriterek.
Az *élő idegen nyelv* tanítása során felmentés helyett a nyelvoktatás auditív módszerei javasoltak szűkített programmal, méltányos értékelési módszerrel.
- Diszkalkúliás tanulók oktatása terén:
A *matematika* minimális követelményeinek teljesítése kompenzációs lehetőségeket, speciális módszereket, meghosszabbított tanítási időt, gyógypedagógiai segítséget feltételez.

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció célja, feladata:

Az egészségügyi rehabilitáció a tanuló tüneteinek kivizsgálását és a diagnózisnak megfelelő medicinális ellátását, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

A pedagógiai rehabilitáció a műveltségi területeknél ajánlott funkcionális képességfejlesztő program külön gyakoroltatásával szolgálja az eredményes oktatást.

Felhasználható a betegségek utáni felzárkóztatásra, szükség esetén tantárgyi anyagrészek elmélyítése.

A pedagógiai rehabilitáció keretében nyílik lehetőség kompenzáló eszközök használatának megtanítására, gyakorlására. (gépírás, szövegszerkesztés, helyesírás-ellenőrzés)

C./ A HH és HHH tanulók integrációját elősegítő tevékenységek

Minden tanulónknak esélyt kell kapnia **a képességei szerinti fejlődésre**, a sajátos nevelési igényű-, és a hátrányos helyzetű tanulónknak integrált oktatás keretében: a szociokulturális hátrányainak leküzdésére, felzárkózásra; a kiemelkedő képességű tanulónknak tehetségük kibontakoztatására. Az **esélyegyenlőség biztosítása** érdekében a halmozottan hátrányos helyzetű és a nem halmozottan hátrányos helyzetű, tanulók **együttnevelése**, a **szegregációmentes oktatás** biztosítása, az

Iskolánkban az **integrációs pedagógiai programmal** (IPR) kívánjuk megteremteni az **esélyegyenlőséget** a hátrányos helyzetű tanulóink számára. A társadalmi elvárások ilyen helyzetben óriásiak a pedagógusokkal szemben, az oktató, ismeretátadó funkció mellett egyre inkább előtérbe kerül a személyiségformálás, a családi szocializáció mulasztásaiból eredő redukáció, a diagnosztizálás, a családgondozás és a gyermekek magatartási zavarainak helyrehozó funkciója.

Nem közömbös számunkra, hogy hogyan sikerül a hátrányos helyzetű gyerekeknek a képességbeli szintre-hozása, személyiségfejlődésük és szocializációjuk megtámogatása, annak érdekében, hogy növeljük társadalmi beilleszkedési esélyeiket, életben való boldogulásukat. a hátrányos helyzetű tanulók integrált keretek között megvalósuló – a szociális helyzetből és fejlettségből eredő hátrányok ellensúlyozását célzó – iskolai nevelés-oktatás megszervezésével.

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszerének fontos kitételei az együttnevelés, a tapasztalati tanulás és az együttműködés.

Iskolánkban eddig is az együttnevelés került előtérbe, a tanulóink együtt vannak mind a tanítási órákon, mind a szabadidős tevékenységek során is. Ugyanakkor ügyelünk arra, hogy a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyerekeknél egyénre szabottan történjen a képességkibontakoztatás.

Integrációs programunk célja, az eltérő családi háttérrel rendelkező, különböző képességű és fejlettségű gyermekek együttfejlesztése, együttnevelése az esélyegyenlőség megteremtése érdekében. Ezért szükség van a már meglévő programjaink továbbfejlesztésére, az új módszerek alkalmazására a tanítás-tanulás folyamatában, a pedagógusok tapasztalati tudásának gyarapítására.

Az alkalmazás feltételei

1. Integrációs stratégia elkészítése

1.1. Célrendszer

A tanulókra vonatkozóan:

- A hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása
- A tanuláshoz való viszony áthangolása (érdekeltség tanuló-szülő-nevelő szempontjából)
- A tanulói aktivitás növelése a tanítási órákon (kooperatív módszer alkalmazásával)
- Hatékony tanulási módszerek, szokások elsajátíttatása (tanórán, tanórán kívüli fogl., napköziben, egyéni foglalkozásokon)
- A tanuláshoz szükséges alapkészségek (koncentráció, figyelem, emlékezet) fejlesztése tudatosan
- Továbbtanuláshoz szükséges információk átadása (of, középiskolák, intézményvezető)
- Személyiségfejlesztés folyamatosan
- A szabadidő hasznos eltöltése (DÖK programok, kulturális programok, sport,

színházlátogatások)

A pedagógusokra vonatkozóan:

- Szemléletváltás: száműzni a tanítási órákról a közömbösséget, folyamatos motiváció biztosítása
- Integráció (melyet eddig is tettünk) tudatosabb elfogadása
- Képzések: módszertani eszköztár bővítése
- Partnerközpontú nevelés:
 - pedagógus – tanuló
 - pedagógus – szülő
 - pedagógus – pedagógus
 - pedagógus – külső partnerek

1.2 Szervezetfejlesztési terv:

Iskolán belül:

- integrált csoportok kialakítása az eddigiekhez hasonlóan,
- csoportbontások amennyiben az osztálylétszám indokolja, az ideális max13 fő csoportonként (idegen nyelv, informatika, technika),
- napközi otthoni csoportok kialakítása,
- 8. osztályosoknak felvételi előkészítő (matematika, idegen nyelv, informatika).

Iskolán kívül:

- sportfoglalkozások
- nyári tábor,
- Nevelési Tanácsadó, Családsegítő és Gyermejköltségi Szolgálat
- iskolaorvos, védőnő
- családgondozó.

A szervezetfejlesztés módszertani feltételei:

- célirányos továbbképzések ,
bázisintézményeknél tapasztalatcsere)
- pedagógusok másoddiploma illetve szakvizsga megszerzését célzó továbbtanulásának segítése a pedagógusok
képességének és érdeklődésének megfelelően
- folyamatos korrekció a program igénye szerint.

c/ Erőforrástervezés

- a nevelés-oktatás személyi ellátottságának biztosítása
- eszköz erőforrások (iskolai költségvetés, pályázatok, alapítványok)
- az intézményi dolgozók munkaköri leírásának áttekintése, aktualizálása
- éves szinten a felmérések eredményeinek ismeretében beiskolázási terv készítése.

2. Az iskolába kerülés előkészítése

2.1. Az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése

a/ óvodai fejlesztőprogram megismerése

b/ évente két alkalommal képességvizsgálat az óvoda nagycsoportjában, annak közös feldolgozása

c/ a kapcsolattartás színterei:

- óvoda-iskola cserelátogatások az éves megállapodás, szokás alapján
- napközi biztosítása
- szülői tájékoztató programok (értekezlet, fogadóóra, aktuális megbeszélések)
- egyéni képességekhez igazodó tanulás megszervezése
- egyéni fejlesztési terv készítése a vizsgálati eredmények alapján.

2.2. Heterogén osztályok kialakítása

- 1-8. osztályig a speciális nevelésű igényű tanulók integrálása a megfelelő osztályfokba
- gyógypedagógus irányításával kiscsoportok szervezése.

3. Együttműködések partnerségi kapcsolatok kiépítése

3.1. Éves terv készítése a szülők és pedagógusok kapcsolattartásának tartalmi kérdéseiről

3.2. A Gyermekjóléti Szolgálat és az iskola GYIV felelőse közös programot dolgoz ki az iskolába kerülő tanulók és családjuk segítésére az igényeknek, problémáknak megfelelően közös családlátogatások, ha kell intézkedések megtételével.

3.3. Az évek óta kialakult együttműködési tervnek megfelelően a Szakszolgálatok éves, kétéves és hároméves periódusokban végzi a tanulók vizsgálatát a tanulók életkorához igazodva.

3.4. Kapcsolat- és együttműködési megállapodás a Kisebbségi Önkormányzattal, Vártársasággal, Nyírjes nyugdíjas klubbal, Pedagógiai szakszolgálatokkal, SZETA-val

4. A rendszer tartalmi elemei

1. Kompetenciafejlesztő programok és programelemek

1.1. Az önálló tanulást segítő fejlesztés

- Dys-prevenációs program
- Korszerű tanulási eszközök(IKT) használata
- Tanulásmódszertan

1.2. Eszközjellegű kompetenciák

- kommunikációs képességeket fejlesztő program(színjátzás, dramatizálás,újságírás)
- tantárgyi képességfejlesztő programok

1.3. Szociális kompetenciák fejlesztése

- interkulturális fejlesztő programok.

2. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

2.1. Tevékenységek

- művészeti körök, tánc és zene, gyöngyfűzés, kézművesség
- sportkör lány- és fiúcsapatok működése, versenyeztetése
- DÖK működtetése
- hagyományainknak megfelelő rendezvények (éves munkatervben)

3. Multikulturális tartalmak

3.1. A multikulturális tartalmak megjelenítése a helyi tantervben

3.2. Előítételek kezelését szolgáló programok:

- osztályfőnöki órák tematikája
- közös szabadidős programok (táborok, rendezvények, sportkör, kirándulások)

4. Az integrációt segítő módszertani elemek

- a differenciált egyéni bánásmód és egyéni ütem meghatározása a pedagógiai programban, egyéni fejlesztés
- kooperativitás – tantestületi továbbképzés
- beszélgetőkörök: mentális egészségvédő csoport működése a védőnő irányításával
- hatékony tanuló megismerési technikák (beszélgetés, viselkedés megfigyelése)

5. Műhelymunka – a tanári együttműködés formái

- értékelő megbeszélések: nevelési értekezletek, munkaértekezletek
- problémamegoldó fórumok: szülői értekezletek, kapcsolattartás partnereinkkel

6. Kompetencia alapú értékelési rendszer

- a szöveges értékelés rendszerének kidolgozása (helyi tanterv)
- egyéni fejlődési naplók vezetése, háromhavi értékelések

7. A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

- pályaaorientáció (tréningek tanulóknak, szülőknek)
- középiskolai nyílt napok látogatása
- rendszeres üzemlátogatások
- pályaválasztási szülői értekezlet,

- szaktárgyi felkészítés felvételi vizsgára)

Elvárható eredmények

- Megfelelés a jogszabályi előírásoknak
- Együttnevelés megvalósítása
- Együttnevelést elősegítő módszerek alkalmazása
- Multikulturális tartalmak a helyi tantervben
- Párbeszéd a szülőkkel a különböző fórumokon, s a mindennapokban
- Értékelési rendszer kidolgozása (pedagógiai program, helyi tanterv)
- Belső ellenőrzési rendszer kidolgozása (IMIP)

Ezek eredményeként várhatóan:

- nem emelkedik az osztályismétlők száma,
- nem emelkedik az iskolai rendszerből idő előtt kikerülők száma,
- nő az érettségit adó intézményekben továbbtanulók száma,
- - az országos kompetenciamérés eredményei feleljenek meg a családi háttérindex alapján várható értékeknek

VII. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való rendjét, jogai gyakorlásának rendje

A diákönkormányzat feladata, tevékenysége, hatásköre.

A diákönkormányzat feladatai:

- diákok érdekeit képviselje,
- a tanórán kívüli tevékenységek segítése:versenyek, vetélkedők, pályázatok (iskolaújság, iskolarádió, iskolai honlap).

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- Az SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt, és a
- a házirend elfogadása előtt.

VIII. A tanulmányok alatti vizsgák

A tanulmányok alatti vizsgák: osztályozóvizsga, pótló vizsga, javítóvizsga, különbözeti vizsga

8.1. a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie :

- ha fel volt mentve a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- ha a tanulónak egy tanítási évben **az igazolt és igazolatlan** mulasztása együttesen a **kétszázötven** tanítási órát **meghaladja**, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet, ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

8.2. a tanuló pótló vizsgát tehet:

- ha valamely vizsgáról neki **fel nem róható okból elkésik**, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

8.3. a tanuló javítóvizsgát tehet:

- ha a tanév végén – **legfeljebb három tantárgyból** – elégtelen osztályzatot kapott.

8.4. a **tanuló különbözeti vizsgát** abban az iskolában tehet , amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

- amellyel a tanuló jogviszonyban áll, a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletben meghatározottak szerint , független vizsgabizottság előtt lehet letenni.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.
- A tanulmányok alatti vizsga követelményei és az értékelés szabályai **a helyi tantervben** kerül részletezésre: milyen tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak.
- A vizsgák követelményeit (a helyi tanterv alapján) a munkaközösségek, szaktanárok állapítják meg. (20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 65§ (5).)
- A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64-78§ alapján kell megszervezni.

IX. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei

1. Iskolánk a beiskolázási körzetéből – melyet a fenntartó határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
3. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
 - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
 - a szülő személyi igazolványát;
 - a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt (ha a gyermek óvodás volt);
 - a nevelési tanácsadó felvételt javasoló szakvéleményét (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta);
 - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
4. A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
 - a tanuló anyakönyvi kivonatát;
 - a szülő személyi igazolványát;
 - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
 - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie idegen nyelvből és azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti.

5. Az iskola a beiskolázási körzeten kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt, figyelembe véve a fenntartó döntését is.
6. Ha a beiskolázási körzeten kívüli tanuló az első-negyedik évfolyamra jelentkezik, vagy ha az ötödik-nyolcadik évfolyamon tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minősítésű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettes és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.

X. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja: a tanulók ismerjék fel a vészhelyzeteket, sajátítsák el az alapvető elsősegély-nyújtási módokat.

Ezzel kapcsolatos kiemelt feladatok:

- kapcsolat az OMSZ-szel,
- Kapcsolat megyei katasztrófa-védelemmel,
- Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével,
- helyi iskolaorvossal, védőnővel,
- vetélkedők szervezése stb.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elősegítő tevékenységek:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyakhoz való kapcsolódás: természetismeret, biológia, kémia, fizika, az adott tananyaghoz kapcsolódva
- osztályfőnöki órák keretein belül meghívott előadó (iskola orvos, védőnő) segítségével az alapismeretek átadása
- házi rend betartása a baleseti helyzetek elkerülés végett.

XI. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELME

Eddigi munkánk során is tettük, s ezután is igyekszünk úgy végezni munkánkat, hogy olyan légkört alakítsunk ki a ránk bízott gyermekek részére, amelyben érezhetik az egységes bánásmódot.

A gyermek- és ifjúsági tevékenység során minden intézkedést úgy alakítunk, hogy eleve kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik tanuló származása, színe, neme, vallási, nemzeti, etnikai hovatartozása, vagy előítélet stb. miatt hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön.

Az iskolai élet egészén belül a hátrányos- és veszélyeztetett helyzetű tanulók érdekében figyelni kell az alábbiakra:

- családi gond, probléma, anyagi helyzet,
- rendkívüli helyzet,
- tanulmányi eredmény romlása,
- szokatlan viselkedés, magatartás.

A prevenciót - szükség esetén - intézkedés kezdeményezése, megtétele követheti illetékesség szerint.

E munkánk során kapcsolatot tartunk:

- családdal, szülőkkel (családlátogatások, fogadó órák, személyes elbeszélgetések),
- gyámüggyel,
- az önkormányzat szociális és egészségügyi bizottságával (étkezési hozzájárulás, tankönyv-, tanszersegély, rendkívüli, egyéb kifizetések ügyében)
- kisebbségi önkormányzattal (tanszersegély ügyében),
- helyi egészségügyi dolgozókkal,
- szükség esetén: Nevelési Tanácsadóval, ügyészséggel, rendőrséggel, egyházzal, gyermekvédelemmel foglalkozó hatóságokkal,
- gyermekjóléti szolgálattal

Településünkön a népesedési helyzet kedvezőtlen alakulása, egy elszegényesedési tendencia jelentkezése, a gyermekek szocializációjának fogyatékosai, veszélyeztetettsége és egy sor társadalmi beilleszkedési zavar összefügg a családi élet problémáival.

Az évek óta növekvő válások száma a családi kapcsolatok lazulására, a családbomlások növekedésére utalnak.

A nehéz helyzetbe került családok problémaköre általában a szociálpolitika kompetenciájába tartozik, a válsághelyzetbe került gyermekekkel való társadalmi törődés is ennek szerves része.

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység két fő területen valósul meg:

1. Általános gyermekvédelem:

- A megelőző (preventív) gyermekvédelem, a családban élő és ott eredményesen nevelhető gyermekek védelme.
- Az általános (preventív) gyermekvédelmet a következő intézmények segítik:
 - egészségügyi gondozó intézetek hálózata,
 - bölcsődék, napközi otthonok, nevelési-, pályaválasztási tanácsadók, családsegítő kapcsolatok.

2. Speciális gyermekvédelem:

A családi körben bármilyen okból fejlődésében akadályozott, veszélyeztetett vagy a családi kötelékből kirekesztett gyermekek védelmére és nevelésére irányul. (pl.: árvák, elhagyottak, erkölcsileg vagy egészségügyileg veszélyeztetettek)

Együttműködő intézmények:

- Nevelési Tanácsadó
- Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szakszolgáltató Központ
- gyámhatóság
- gyermekjóléti szolgálat
- családsegítő szolgálati központ
- házi orvos, védőnő
- nevelőszülői, pártfogói hálózat,
- körzeti megbízott, iskolarendőr.

Hátrányos helyzet, veszélyeztetettség:

Az egyensúlyát veszített családban hatósági eszközök alkalmazására kerülhet sor.

Első feladat a családgondozás.

A gyermek- és ifjúságvédelem hatósági feladatait az önkormányzati hivatalok gyámhatósága oldhatja meg.

A gyámhatóságok és a vele együttműködő intézmények ellátják a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek és fiatalok felderítését és nyilvántartását.

A gyermekjóléti szolgálat ellátja a megelőzéssel kapcsolatos feladatokat is.

Hatósági út: védelembe vétel, családbafogadás, ideiglenes hatályú elhelyezés, átmeneti nevelésbe vétel.

A hátrányos körülmények között élő gyermek képességeinek fejlődése elmarad társaitól, lehet, hogy egy tényező okozza a hátrányos helyzetet, de a tényezők halmozottan is jelentkezhetnek.

Nehezen nevelhető az a gyermek, akinek az értelmi fejlettsége nem tér el a korosztálytól, azonban pszichés jellemzői között szorongás, belső feszültség hiányos alkalmazkodóképesség és együttműködési zavar tapasztalható.

Legtöbb gondot az állandóan nyugtalan, hangoskodó, a verekedő, valamint a kihívó és sértő magatartású gyermekek jelentik.

A gátlásaival küzdő, visszahúzódó, szorongó vagy közömbös gyermeknek a környezetével kevesebb nyílt probléma akad.

A nehezen nevelhető gyermeket a türelmetlen, rideg, a folyamatosan korlátozó, valamint a megértés nélküli bánásmód veszélyhelyzetbe sodorhatja.

A gyermek veszélyeztetettségének okai

1. Környezeti ok

a/ családi környezet

- *A család szerkezete:* a szülők házasságban élnek, élettársak, külön élnek, a házasságot felbontották, a gondozó szülő újabb házasságban él, a szülők között életközösség nem volt, a gyermek nem a szülőknél van elhelyezve.
- *Nevelési hiányosság:* gondozás hiánya, felügyelet hiánya, túlzott szigor, kényeztetés, közömbösség, érzelmi kapcsolat hiánya.
- *Erkölcstelen családi környezet:* a szülők könnyelmű, felelőtlen életvitele, a szülők (gondozók) munkakerülők.
- *Italozó életmód:* a családban valamelyik szülő alkoholista.
- *Bűnöző családi környezet:* büntetve volt az apa, az anya, a gondozó, más családtag.
- *Rossz lakásviszonyok:* a lakás rossz állapotú, nincs a lakásban folyóvíz, nincs villany, egy szobában több nemzedék él együtt.

b/ családon kívüli környezet

Negatív hatású baráti kör, bűnözőkkel kapcsolat, a gyermek negatív galéri tagja.

2. A gyermek személyiségében rejlő okok

Értelmileg, érzelmileg, szociálisan visszamaradt, gátlásos, szorongó, agresszív magatartású, erőszakos, szökő-csavargó, italozó, lopó, garázda...

3. Anyagi okok

A szülő munkaképtelen, csökkent munkaképességű, önhibáján kívül alacsony keresetű, munkanélküli ...

4. Egészségügyi okok

Különböző betegségek előfordulása a családban.

Helyileg törekszünk:

- hátrányaik kompenzálására, tanulmányaik segítésére, felzárkóztatásukra, tehetséggondozásra, pályaválasztásuk irányítására, társadalmi beilleszkedésük segítésére,
- egymás kölcsönös megismerésével, ennek érdekében közös tevékenységekkel a toleranciára, a másság elfogadására, tiszteletére, egymás értékeinek felfedezésére nevelés.

Tantestületünket segíti e munka során a helyi önkormányzat, annak vezetői, bizottságai, munkatársai, községünk egészségügyi dolgozói, a hitoktató.

A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- a kis létszámú első osztály,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- a felzárkóztató órák,
- a napközi otthon,
- a diákétkeztetés,
- a felzárkóztató foglalkozások,
- az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- a családlátogatások,
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége,
- az ingyenes tankönyv ellátás,
- az ingyenes vagy kedvezményes étkezési lehetőség
- az IPR programon belüli lehetőségek, juttatások (kirándulások ,kulturális rendezvényekre eljutás)
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

HELYI TANTERV

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
------------	---------	---------	---------	---------

I. AZ EGYES ÉVFOLYAMOKON TANÍTOTT TANTÁRGYAK, KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK, EZEK ÓRASZÁMAI

A Nat az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák.

Tantárgyi struktúra és óraszámok 2020/2021-es tanévtől 1. és 5. osztálytól felmenő rendszerben.

Magyar nyelv és irodalom	7+1	7	5	5+0,5
Angol nyelv	-	1	1	2
Matematika	4	4	4	4
Etika / Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1+0,5
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
KAP Ráhangolódás	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25

A szabadon tervezhető órakeret óráinak elosztását a **pirossal jelzett számok** mutatják az alábbi tantárgyaknál:

- **Magyar nyelv és irodalom** 1. o. és 4. o., valamint **Környezetismeret** 4. o. tantárgyaknál a tantárgyak óraszámának emelésére fordítjuk, melyek keretén belül a gyakorlás, az alapkészségek megerősítése, a tananyag elmélyítése a cél.
- **Angol nyelv** 2.-3- o. tantárgynál az adott évfolyamon nem szereplő, de 4. o.-tól tanított tantárgy előkészítése a cél, elsősorban a verbális ismeretek megszerzése, az idegen nyelvi kommunikáció elősegítése érdekében.
- A 2019. 09. 01-től bevezetésre került **Komplex Alapprogram** keretein belül 1.-4. évfolyamon heti 1 órában **Ráhangolódás** foglalkozást tartunk.

Tantárgyak és óraszámok 5.-8. évfolyamon

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Angol nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	3+1	3+1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Hon- és népismeret	-	1	-	-
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2	-	-
Kémia	-	-	1+0,5	2
Fizika	-	-	1+0,5	2
Biológia	-	-	2	1+0,5
Földrajz	-	-	2	1+0,5
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház	1	-	-	-
Családi életre nevelés	-	1	-	-
Technika és tervezés	1	1	1	-
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1

(osztályfőnöki óra)				
Kötelező alapóraszám	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Maximális órakeret	28	28	30	30

A szabadon tervezhető órakeret óráinak elosztását a **pirossal jelzett számok** mutatják az alábbi tantárgyaknál:

- **Matematika** 7.-8. o. tantárgynál az óraszám emelésére fordítjuk, elsősorban a gyakorlás, az alapkészségek megerősítése céljából.
- **Fizika, Kémia 7.o. és Biológia, Földrajz 8.o.** tantárgyaknál célunk a természettudományokat a tanulókhöz közelebb hozni, mindenki számára fontos témákkal, praktikus, hasznos ismeretek elsajátításával és az alapkészségek megerősítésével.
- **Dráma és színház** 5. o. tantárgy keretein belül alkotómunkával együtt járó élmények segítségével a kreatív személyiség kialakítása, művészetek befogadására, értésére és művelésére nevelés a cél.
- **Hon- és népismeret** 6. o. tantárgy keretein belül a hagyományos értékrend közvetítése, a szülőföldre kötődés megerősítése, a nemzeti értékek megismertetése a cél.
- **Családi életre nevelés** 6. o. kötelezően választandó tantárgy keretein belül erősíteni szeretnénk a mindennapi életben szükséges ismeretek, készségek elsajátítását, segíteni kívánjuk a diákokat abban, hogy a mindennapi életükben zajló történéseket, a család komplex rendszerének működését jobban megértsék.

Tantárgyi struktúra és óraszámok az átmeneti időszakra vonatkozóan a 2023/24-es tanév végéig.

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.

Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1,5	6+1
Idegen nyelvek	1	1	1,5	2+0,5
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1+0,5
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika				1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

2019.09.01-től 1.-4.o. a szabadon tervezhető órakeret átcsoportosítva: Magyar nyelv és irodalom – 1 óra, és KAP Ráhangelődés óra + 1 óra.

A szabadon tervezhető órakeret óráinak elosztását a **pirossal jelzett számok** mutatják az alábbi tantárgyaknál:

- **Magyar nyelv és irodalom és környezetismeret** tantárgyaknál a tantárgyak óraszámának emelésére fordítjuk, melyek keretén belül elsősorban a gyakorlás, az alapkészségek megerősítése a cél.
- **Idegen nyelv** tantárgynál az adott évfolyamon nem szereplő, de később tanított tantárgy előkészítése a cél, elsősorban a verbális ismeretek megszerzése, a kommunikáció elősegítése érdekében. A 4. évfolyamon óraszám emeléssel a gyakorlás a cél.
- **Informatika** tantárgynál az adott évfolyamon nem szereplő, de később tanított tantárgy előkészítése a cél, annak érdekében, hogy a tanulók minél előbb elsajátítsák és tudatosan használják az alapvető ismereteket.
- **Ráhangelődés** 1.-4.o. heti 1 órában 2019.09.01-től.

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 5–8. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2+0,5		
Biológia-egészségtan			2	1+0,5
Fizika		0,5*	2	1+0,5
Kémia			1+0,5	2
Földrajz			1+0,5	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc	1			
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Családi életre nevelés	1	1		
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

A szabadon tervezhető órakeret óráinak elosztását a pirossal jelzett számok mutatják az alábbi tantárgyaknál:

- **Matematika és magyar nyelv és irodalom** tantárgyaknál a tantárgyak óraszámának emelésére fordítjuk, melyek keretén belül elsősorban a gyakorlás, az alapkészségek megerősítése a cél.

- **Természetismeret, fizika, kémia, biológia és földrajz** tantárgyaknál célunk a természettudományokat a tanulók számára közelebb hozni, mindenki számára fontos témákkal, praktikus, hasznos ismeretek elsajátításával és az alapkészségek megerősítésével.
- **Informatika** tantárgynál az adott évfolyamon nem szereplő, de később tanított tantárgy előkészítése a cél, annak érdekében, hogy a tanulók minél előbb elsajátítsák és tudatosan használják az alapvető, napjainkban elengedhetetlen informatikai ismereteket.
- **Családi életre nevelés** kötelezően választandó tantárgy bevezetésével és a **technika, életvitel és gyakorlat** tantárgy óraszámának a négy évfolyamra való kiterjesztésével erősíteni szeretnénk a mindennapi életben szükséges ismeretek, készségek elsajátítását, segíteni kívánjuk a diákokat abban, hogy a mindennapi életükben zajló történéseket, a család komplex rendszerének a működését jobban megértsék.

A helyi tantervben szereplő valamennyi kötelező és kötelezően választott tantárgy oktatása a 51/2012(XII.21.) EMMI rendelet kerettantervei a miniszter által kiadott - alsó tagozat 1.-4. évfolyamokra és felső tagozat 5.-8. évfolyamokra - felhasználásával történik 1. és 5. évfolyammal kezdődően felmenő rendszerben. A választható kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom, fizika, kémia, biológia-egészségtan, technika 7-8., énekzene felső tagozat	„A” változat
Ének-zene alsó tagozat	„B” változat

A helyi tantervben egyik tantárgyon belül sem írunk elő tematikai egységenként további tananyagot, így az egyes tematikai egységek között osztjuk el a rendelkezésre álló 10%-os időkeretet, lehetővé téve az összefoglalást, ismétlő rendszerezést, gyakorlást.

II. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

évfolyamok	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

a tanuló heti óraszám	25	25	25	27	28	28	31	31
az osztályok heti időkerete	52	52	52	55	51	51	56	56
különbözet	27	27	27	28	23	23	25	25

A tanulók heti óraszám és a az egyes osztályok heti időkeretének különbözete egyéb foglalkozások és osztálybontásokhoz használható fel:

A./ Iskolánk az alábbi tanórán kívüli egyéb foglalkozásokat kínálja délutáni órákban:

1. Napközis foglalkozások naponta 16 óráig naponta 1-1 alprogram csoportonként (KAP melléklet).
2. Sportfoglalkozások: atlétika (fiú, lány), foci, játékos sportvetélkedő, részvétel sportversenyeken „Te órád”.
3. kézműves foglalkozások,
4. nyelvi szakkör, „Te órád”
5. zöldszíves szakkör „Te órád”
6. énekkar
7. egyéni, kiscsoportos fejlesztő foglalkozások osztály szinten, „Te órád”.
8. Tehetséggondozás, versenyekre felkészítés
 - szaktantárgyi tanulmányi (helyi, területi, megyei, országos szintig),
 - színjátszás
 - vers- és prózamondó, szép kiejtési...,
9. Házi bajnokságok különböző sportágak keretében,
10. Diáknapok, diákdélutánok,
11. Jeles napok (Föld Napja, Madarak és Fák Napja),
12. Múzeumlátogatás, színház-, bábszínház látogatás, kirándulások alkalmanként.
13. Lázár Ervin Program
14. Téma napok, témahetek.

Tanulmányi kirándulások valamennyi osztályban júniusban:

A tanulmányi kiránduláson a részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülők fedezik, amennyiben lehetséges pályázati forrásból támogatjuk.

- javasolt uticélok: 1-2. osztály: saját lakóhelyünk és közvetlen környezetének megismerése,
3-4. osztály: Eger és Gyöngyös környékének megismerése.
5-6. osztály: Budapest és Nógrád megye.
7-8. osztály: Észak-magyarországi régió valamely területe.

Napközi otthonunk_évek óta kedvelt, tanulóink nagy része igénybe veszi.

Népszerűsége többek között annak köszönhető, hogy a szülők munkaidejéhez igazodunk, változatos szabadidős tevékenységeket szervezünk, segítséget kapnak tanulóink a tanulásban, feladataik egy részének elvégzésében.

A családi, tanulásra és kikapcsolódásra alkalmas légkör mellett étkeztetésükre folyamatosan nagy gondot fordítunk.

Életkoruknak, évszakoknak, s a tanulók igényeinek figyelembevételével biztosítunk számukra minőségileg, mennyiségileg is megfelelő étkezést (meleg reggeli és ebéd, uzsonna).

A napközibe minden tanuló önkéntesen jelentkezhet.

Ha a tanuló hátrányos vagy veszélyeztetett helyzetű, ha tanulmányi előmenetele indokoltá teszi, akkor szorgalmazzuk részére a napközi igénybevételét.

A csoportok szervezésénél elsődleges a tanulók érdeke: 1., 2. osztály önálló csoport, 3-4. illetve 5-8. osztályosok - létszámtól függően - összevont csoportban ügyeleti rendszerben.

Napközi otthonnevelési céljai:

Az iskolai napközi otthonnak - az általános iskolai nevelés céljának megvalósítása, a családi nevelés részbeni pótlása, a szocializációs és személyiségformáló, valamint a rendkívül fontos gyermekvédelmi funkció betöltése érdekében - az alábbiakat kell elvégeznie:

- értelmi nevelés
- erkölcsi nevelés
- egészséges életmódra nevelés.

Feladataink az alábbiak szerint összegezhetők:

- tanulásirányítás
- egészséges életmódra nevelés
- szabadidő-irányítás
- viselkedéskultúra fejlesztése, személyi higiéniai szokások kialakítása
- játékos testmozgás naponta
- játék
- sport
- séta
- kirándulás
- különböző önkiszolgáló, társadalmi és termelőmunka.

A közösséggé formálódás folyamatában nélkülözhetetlen tényezők:

- a pozitív gyermek-nevelő kapcsolat
- a jó csoportlégkör
- az együttes pozitív élmények
- a gyerekekkel közösen tervezett, szervezett tevékenységek
- az önállóság lehetővé tétele, az önkormányzó képesség kialakítása, fejlesztése

- megfelelő szervezettség, rend, fegyelem
- az együttélés nyugodt biztonságát adó normák, szabályok közös alkotása
- együttes tevékenység
- az együvé tartozást erősítő hagyományok megteremtése, ápolása és továbbfejlesztése.

A tanulás segítése a napközi otthonban:

A napközi otthon egyik legfontosabb feladata, hogy a gyermekek tanulását megszervezze.

Arra kell törekedni, hogy a gyerekek valamennyi iskolai feladatukat elkészíthessék, megtanulhassák.

Szükséges rögzíteni:

- a tanulási idő kezdési időpontját
- a tanulásra fordított időt

Ehhez figyelembe kell venni a következő tényezőket:

- a csoport osztályösszetétele
- a házi feladatok nehézségi foka, mennyisége
- a csoport többségének, ill. az egyes gyermekek tanulási szokásai
- az önállóság foka
- az egyéni segítségnyújtás szükséglete.

A tanulási idő szakaszai:

1. Előkészítés
2. Önálló tanulás differenciált segítségnyújtással, pihentető, mozgásos játékokkal
3. Ellenőrzés.

A napközis nevelő feladata a játék, sport pedagógiai hasznosítására:

- a játék megfelelő tartalmát és választékát meghatározni (alkotójátékok, szabályjátékok)
- az önálló és intenzív együttes játékokra ösztönzés
 - „mi-élmény”
 - egyéni képességek kibontakoztatása
 - nevelési lehetőségek kiaknázása
 - szabadság, önállóság érzése
 - következetesség.

Játéktevékenységek különböző formái:

- egyéni játék
- gyermekek által javasolt szervezett játékok
- nevelő által javasolt játékok
- szobai- vagy tantervi játékok (megfigyelő, fejtörő, ügyességi, dramatizáló stb.)
- számítógépes oktató- ügyességi játékok

- szabadtéri játékok
(labda-, fogó-, futó-, ügyességi-, mozgásos játékok stb.)

Kulturális foglalkozások keretében szervezhető:

- zenehallgatás
- mozi-, színházlátogatás
- kiállítások, tárlatok, műemlékek megtekintése
- múzeumlátogatás
- irodalmi művek olvasása, feldolgozása
- irodalmi színpad
- népi táncjátékok
- képzőművészeti jellegű alkotó foglalkozások (festés, gipszöntés, fafaragás)
- énekes, hangszeres szereplések
- élménybeszámolók
- vendégek meghívása
- író-olvasó találkozó
- diavetítés,
- bábjáték,
- videófilmek.

A manuális foglalkozások tervezésénél figyelembe kell venni a következőket:

- évszakok
- ünnepek
- a maguk által készített tárgyakkal lehet díszíteni a termet
- a szükséges játékszereket is elkészíthetik
- anyagszükséglet időbeni beszerzése.

Heti értékelés:

1. Az előző heti célkitűzések vizsgálata
2. Tisztségviselők, felelősök beszámolója
3. Az előző hét hagyományos programjainak értékelése
4. A következő heti program megtervezése.

Szakköreinket minden tanuló érdeklődésének megfelelően veheti igénybe ingyenesen.

Sportköreinkkel is törekszünk tanulóink állóképességének fokozására, az egészséges testmozgás megszerettetésére. Rendelkezésünkre áll a tornacsarnok egész éven át, jó idő estén az iskola füves és aszfaltos területe, valamint az önkormányzat lakótelepi sportlétesítményei: foci, tenisz-, kézilabda pályák. Az igénybevétel ingyenes.

B./ Csoportbontások elvei:

Amennyiben az osztálylétszáma indokoltá teszi (13 fő felett), a hatékony oktatás érdekében az osztályt két csoportra bontjuk:

- informatika (4.-8. oszt.) párban a technika és életvitel (4.-8. oszt.) tantárggyal
- testnevelés tantárgyon belül az úszásóránál
- idegen nyelv oktatása (4.-8. oszt.) amennyiben két féle – angol vagy német- nyelv oktatása történik párhuzamosan egy évfolyamon.

III. A TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: testnevelés, technika, rajz.
2. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
3. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
4. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
 - A taneszköz feleljen meg az iskolahelyi tantervének.
 - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
 - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
5. Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több tartós tankönyvet szerezzen be, melyeket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatnak az iskolából történő kölcsönzés útján. 2016/17 tanévtől minden tanuló így kapja.

IV. A MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉS FELTÉTELEI

1. A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tanulási eredményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.
2. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
3. Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon tanév végén legfeljebb 3 tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.
4. Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon a tanév végén 3-nál több tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, az évfolyamot ismételni köteles.
5. A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie ha:
 - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
 - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
 - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott;
 - magántanuló volt.
6. Az első évfolyamon a tanuló csak abban az esetben nem léphet magasabb évfolyamba, ha az adott tanév során 250 óránál többet mulasztott
Az iskola igazgatója szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az első évfolyam megismétlését.

V. A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az 1-2. évf. pedagógiai feladatainak megvalósítása:

- Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése. Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- Fontos a tanulási módszerek kialakításának megalapozása.
- Iskolai fegyelem, figyelem és kötelességérzet kialakítása.

Az 3-4. évf. pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

- Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.
- A belső motiváció kialakítása, elmélyítése.
- Változatos tanulásszervezési formák alkalmazása.
- A teljesítmények növekedésének elérése érdekében.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.
- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

5-6. évfolyamán folyó nevelés-oktatás feladata:

- elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása:
- kulcskompetenciák megalapozás
- együttműködési készség fejlesztése
- tanulói tudás megalapozása
 - Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
 - Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
 - A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele.
 - Az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

7-8. évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata:

- a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben

a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen áttartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,

- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,

- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

VI. A mindennapos testnevelés megvalósításának módja

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27.§ (11) bekezdésben meghatározottak szerint szervezi meg.

- Minden osztályban, heti öt testnevelésóra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb két órát az alábbi módok valamelyikével teljesítheti:
- iskolai sportkörben való sportolással,
- sportszervezet, sportegyesület keretei között igazgatói engedéllyel,
- a kerettanterv testnevelés tárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel.

VII. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

1. A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett

értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáiknak meghatározásában.

2. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.
3. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt tanulási eredményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.
4. Az iskolai beszámoltatás, ismeretek számonkérésének követelményei és formái, rendje, korlátai, súlya.

Követelményei és formái:

A/ szóbeli:

1-4. osztály:

- kötelező versek,
- szabály, fogalom tömör megfogalmazása,
- ismeretek előadása 4-5 mondattal (tartalom, leírás),
- tanórai aktivitás.

5-8. osztály:

- kötelező versek,
- előző tanórai anyag visszaadása kérdés-felelet, ill. önálló felelet formájában,
- „kiselőadások”,
- órai aktivitás.

B/ írásbeli:

1-4. osztály:

- tanév eleji, félévi és tanév végi felmérések (központi feladatlapon),
- témakörök utáni felmérések (központi feladatlapon),
- szükség szerint diagnosztizáló felmérés (november és április hónapban a tanítók által összeállított feladatlapon),
- 3. osztálytól önálló elbeszélő (ill. 4. osztálytól leíró) fogalmazás is, házi fogalmazás.

5-8. osztály:

- év eleji, félévi és év végi felmérések (központi feladatlapokon),
- témakörök végén témazáró dolgozatok (központi feladatlapokon),
- témakörön belül egy-egy anyagból írásbeli felelt (szaktanárok által összeállított kérdések alapján),
- tollbamondások,
- iskolai és házi fogalmazások.

Korlátai:

- alsó tagozatban a 4. ill. 5. órában, a felső tagozatban 5. ill. 6. órában nem lehet felmérés,
- betegség után a bepótlásra időt kell adni,
- egy tanítási napra két témazárónál több ne essen,
- egyik napról a másikra ne kapjanak többoldalas írásbeli munkát igénylő feladatot,
- a témazárókat előzze meg gyakorló óra.

Súlya az értékelésben:

- a témazárók jelölése a naplóban piros színnel,
- szóbeli és írásbeli feleletek egy jegy súllyal,
- szorgalmi feladatok, órai aktivitásra adott „kis jegyek”-ből beírt osztályzatok a kétes jegynél kapnak nagyobb szerepet.

Értékelés, javítás, visszajelzés:

A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékoztató jelleggel végzett információgyűjtés, a fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése akkor éri el a kívánt hatást, ha az a tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését. (Egy héten belül.)

5. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:
 - Az első évfolyamon minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
 - A második-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
 - Szöveges minősítéssel értékeljük a tanulók teljesítményét, előmenetelét az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

▪ KIVÁLÓAN TELJESÍTETT	85 – 100 %
▪ JÓL TELJESÍTETT	60 – 84 %
▪ MEGFELELŐEN TELJESÍTETT	30 – 59 %
▪ FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL	0 - 29 %
 - A második évfolyamon év végén, valamint az harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.
6. Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók munkáját az egyes tantárgyakhoz készült értékelő lapok segítségével értékeljük.
7. A második évfolyam végén, harmadik-nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

8. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:
jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
 Tanév végén (esetleg félévkor) aki az adott tantárgyból a tantárgyi követelményen túl kiemelkedő teljesítményt nyújt **kitűnő** minősítést kaphat **(5K)**
9. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.
10. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az a KRÉTA elektronikus ellenőrzőn keresztül.
11. A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
0 - 29 %	elégtelen (1)
30 - 49 %	elégséges (2)
50 - 74 %	közepes (3)
75 - 89 %	jó (4)
90 -100 %	jeles (5)

12. Sajátos nevelésű igényű tanulók értékelése:
 Figyelembe kell venni a Szakszolgálat szakvéleményében foglaltakat (számonkérése elsősorban szóbeli vagy felmentve a .. tárgy osztályozása alól)
- egyéni és csoportos szűrő- ill. diagnosztizáló vizsgálat szeptemberben,
 - nyomonkövető vizsgálat (a fejlődés mértékének megállapítása céljából) februárban,
 - hatásvizsgálat év végén májusban.
- Az értékeléshez, nyomonkövetéshez felhasznált lapok az alábbiak:
- személyiséglap,
 - füzetvizsgálati lap,
 - tanulási képességvizsgálati lap,
 - pedagógiai teljesítménymérések)félévi és év végi osztályszintű felmérések eredményei).

13. A második évfolyamon az év végi bizonyítványban, illetve a harmadik-nyolcadik évfolyamon a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre:

- második-harmadik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, technika, testnevelés, etika/hit és erkölcsstan, 3.o.: digitális kultúra.*
- negyedik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, technika, testnevelés, informatika, digitális kultúra, etika/hit és erkölcsstan.*
- ötödik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, informatika, digitális kultúra, természetismeret, ének-zene, etika/hit és erkölcsstan, vizuális kultúra, technika, testnevelés, dráma és színház.*
- hatodik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, informatika, digitális kultúra, természetismeret, földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, technika, testnevelés, etika/hit és erkölcsstan, hon- és népismeret, családi életre nevelés.*
- hetedik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, informatika, digitális kultúra, fizika, biológia, kémia földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, technika, testnevelés, etika/hit és erkölcsstan*
- nyolcadik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, informatika, digitális kultúra, fizika, biológia, kémia, földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, technika, testnevelés, etika/hit és erkölcsstan.*

14. A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

15. A tanulók magatartását az 1. évfolyamon félévkor és a tanítási év végén, a 2.évfolyamon félévkor az osztályfőnök szövegesen minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzzi.

A 2. év végétől és a további (3-8.) évfolyamokon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

16. Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;

- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendszeren viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

c) **Változó (3)** az a tanuló, aki.

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

d) **Rossz (2)** az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

17. A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

18. A tanulók szorgalmát az 1. évfolyamon a félév és a tanítási év végén, 2.évfolyamon félévkor az osztályfőnök szóvegesen minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzí.

A 2. év végétől és a további (3-8.) évfolyamokon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli a nevelőtestület véleménye alapján. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

19. Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

c) **Változó (3)** az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

d) **Hanyag (2)** az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

20. Azt a tanulót, aki képességihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

21. Az iskolai jutalmazás formái.

a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért jutalomkönyvvel jutalmazható,
- aki példás magatartású és legalább 3 tantárgyból kitűnő érdemjegyet tanév végén nevelőtestületi dicséretben részesül.

c) Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

d) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.

e) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

f) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicsérettel és jutalomkönyvvel ismerjük el.

g) Szempontsor a jutalomkiránduláson való részvétel elbírálásához:

Az elbírálás az osztályok pontozó-értékelő táblázata valamint a tanulók magatartásának figyelembevételével történik.

Az értékelési rendszer elemei:

- közösségi munka
- társadalmi munka
- kulturális tevékenység
- sport tevékenység
- magatartás

A községi, területi, megyei, országos rendezvényeken, versenyeken történő részvétel; ott szerzett helyezés nagyobb hangsúlyt kap az osztályközösségek értékelésében.

A jutalomkiránduláson résztvevő tanulók kijelölése – az értékelési rendszer alapján – az osztályfőnökök kompetenciája.

A jutalmazott tanulók számának meghatározása az egyes osztályok között

létszámarányosan történik, indokolt esetben átcsoportosítható.

A jutalomkirándulás helyét és programját az alsós munkaközösség ill. a nevelési munkaközösség közösen határozza meg, figyelembe véve az intézmény anyagi lehetőségeit.

A jutalomkiránduláson résztvevő tanulóktól szükség esetén anyagi hozzájárulás kérhető.

22. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

23. Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni.

24. Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- napközis nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

VIII. AZ OTTHONI (NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT HÁZI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

1. a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása;
2. 1-4. osztályokban:
 - magyar nyelv és irodalomból és matematikából napról napra a tanórai anyag gyakorlására, elmélyítésére,
 - hétvégére adható a hét közben adottal megegyező mennyiségben,
 - verstanulás egy hét határidővel,
 - szorgalmi feladatok.
3. 5-8. osztályokban:
 - szóbeli feladatok naponta,
 - írásbeli feladatok gyakran a tanórai anyag gyakorlására, elmélyítésére,
 - szorgalmi feladatok külön „jutalomért”,
 - hétvégére adható legyen írásbeli feladat is.
4. A hosszabb szünetekre (ősz, téli, tavaszi) adható írásbeli házi feladat a hét közben feladottal megegyező mennyiségben.

A nyári szünetre nincs értelme írásbeli házi feladatot adni, mivel a megoldás és az értékelés között hosszú idő telik el.

IX. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

1. Egészség, fizikai fittség, általános teherbíróképesség:

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) ismert megfogalmazása szerint az egészség, a jó testi, lelki és szociális közérzet állapota, amely nem csak a betegség és más testi-lelki zavarok hiányát jelzi, hanem jogot is az egészségre, a lehető legteljesebb jó közérzetre.

Az országosan egységes adatszolgáltatáshoz évente egy alkalommal (tanév végén) az 5.-8. osztályos tanulók teljesítményét méri négy fitsségi profilban:

1. Testösszetétel és tápláltsági profil
2. Aerob fitsségi profil
3. Vázizomzat fitsségi profil
4. Hajlékonysági profil

A módszertani segédanyag, amelyet az EMMI által megbízott Magyar Diáksport Szövetség dolgozott ki.

A szakanyag neve: NETFIT.

A vizsgálatban résztvevők a siroki Országgh Kristóf Általános Iskola tanulói 5.-8. osztályig.

2. Az általános fizikai teherbíró képesség mérésének fő célja:
Az iskolai testnevelés és sport egészségőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése és tudatosítása az iskoláskorú fiatalok körében.

Minőségellenőrzés: az általános fizikai teherbíróképesség egységes mérése, értékelése, minősítése.

Minőségbiztosítás: Minden tanuló – képesség szerinti differenciált terheléssel, szükség esetén felzárkóztató program biztosításával - úgy jusson el a felnőtté válásig, hogy az egészség létezéséhez szükséges fizikai fitnes szint „megkívántság” vagy „kell” értékét elérje és megtartsa.

Az oktatásban eltöltött évek alatt a rendszeres testedzés egészségmegtartó, egészségjavító szerepének tudatosítása.

X. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Célok és feladatok

- természeti -épített-szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
- helyi értékek és problémák feltérképezése
- helyi célok megfogalmazása
- lakóhely megismerése (értékek, gondok)
- hagyományok védelme: család-iskola-település.
- A szülőkkal, az iskola környezetében élőkkal a kommunikáció fejlesztése
- legalapvetőbb egészségvédelmi ismeretek megismertetése
- az egészségre káros szokások biológiai-élettani-pszichés összetevőinek megismertetése
- mindennapi testedzés

Tantárgyakon belüli lehetőségek és kitűzött célok a környezeti-és egészségnevelési program megvalósításához.

Testnevelés:

- A tanulók fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket.
- Legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében.
- Értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes.
- Igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök.
- Sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat (pl.méta, karikahajtás, gólyalábazás, zsákban futás, stb.)
- Tudatosítsák általa az egészség és a környezet komplexitását.

Magyar nyelv -és irodalom:

- Ismerjék meg közvetlen természetes-és mesterséges ember alkotta környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat.
- Egy táj megismerésekor képesek legyenek kifejezni érzelmeiket, alkalmazva érzékeljék az anyanyelv gazdagságát, szépségét a szóbeli és írásbeli kommunikáció során.
- Ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását és mindezt tudják alkalmazni a természeti és ember alkotta környezettel való kapcsolatteremtésben.
- Törekedjenek az anyanyelv védelmére.
- Sajátítsák el a média elemzésének technikáit.
- Tudjanak disputát folytatni.
- Növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet -és a természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával.

Történelem:

- Ismerjék az egészségügyi ellátás napi eseményeit, a szociálpolitikát.
- Ismerjék a helyi társadalom, a nyugalma veszélyeztető csoportosulásokat, a társadalmi tagoltságokat.(etnikumok, egyesületek, egyházak, nemek, életkor szerinti csoportok, vagyoni csoportok, politikai tagoltság)
- Lássák a beilleszkedési zavarokat.
- Értsék, és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet.
- Tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására.
- Ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete.
- Értsék meg az egész világot érintő globális és egészségügyi problémákat és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Idegen nyelv:

- A tanulók váljanak érzékenyebbé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével.
- Legyenek érzékenyek a hazai problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit.

- Ismerjék meg más népek ilyen irányú tevékenységét, valamint az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit.
- Legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában választ keresni.
- Alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben.

Matematika:

- Váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják.
- Legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére.
- Tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni.
- Logikus gondolkodása, szintetizáló és lényegkiemelő képessége fejlődjön.
- Tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait. A világ egészségügyi tényfeltáró adatait, annak romló, vagy javuló változásait értelmezzék.
- Legyenek képesek reális becslésekre, tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.
- A környezetszennyezésekről, természetvédelmi gyűjtött adatokból készítsenek grafikonokat.
- Tengelyes, tükrös természetes alakzatok (különböző növények, állatok és természeti képződmények alakjának) felismerése.

Fizika:

- A tanulók váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára.
- Ismerjék meg az élő szervezetekre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés, hang, fény) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségét.
- Ismerjék a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat. Tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra.
- Mérjék fel azt, hogy a környezeti erőforrásokat (pl. atomenergia), csak felelősséggel szabad felhasználni.

Földrajz:

- A tanulók szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről.
- Érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit.
- Ismerjék meg a világ globális problémáit.
- Ismerjék meg és őrizzék meg a természeti és az emberalkotta táj szépségeit.
- Tudatosuljon bennük a születési hely determináltsága, lássák, hogy a Föld különböző részein milyen súlyos egészségügyi és környezetszennyezési problémákkal áll szemben az orvostudomány, illetve a világ környezetvédelmi szakembergárdája.

Biológia:

- A tanulók ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit.

- Ismerjék és szeressék a természeti, illetve az épített környezetet.
- Ismerjék meg az élőlények szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket.
- Ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat.
- Legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére.
- Sajátítsák el a testi -lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.
- Alakuljon ki bennük az ökológiai szemléletmód.
- Felelősséggel érezzenek és segítsenek a környezetünkben élő fogyatékosok iránt.
- Felelősséggel legyenek testük egészsége iránt.
- Szeressék az állatokat, a növényeket, az ezekkel szemben rombolóként fellépő társaikat világosítsák fel az ember magasabbrendűségéből adódó kötelezettségekről.

Kémia:

- A tanulók rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel.
- Törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására.
- Legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére.
- Értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.
- Fokozottan óvatosan bánjanak az emberi, illetve élő szervezetre káros anyagokkal.
- Környezetvédelmi, ökológiai szemléletmód kialakuljon.

Ének-zene:

- A tanulók ismerjék fel a természeti ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát.
- Ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait.
- Fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban.
- Vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét.
- Fedezzék fel a zenei környezetszennyezést és tudjanak ellene védekezni.

Rajz és vizuális kultúra:

- Ismerjék fel a természet ill. a művészeti szépség rokonságát és azonosságát.
- Ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit.
- Ismerjék a természetes anyagok használatát.
- Legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni.
- Legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően.
- Tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre.

Technika:

- Legyenek képesek felhasználni a tudományos ismereteket, mely az emberi természet és környezet megóvására szolgál.
- Ismerjék azokat az anyagokat, amelyek nem tájidegenek, amelyek ennek ellenére korszerűek és egészségre ártalmatlanok.

- Környezeti szempontoknak megfelelő okos tervezésekre és kivitelezésekre legyenek képesek.

Osztályfőnöki órák lehetőségei:

Az osztályközösség létének keretét általában az osztályfőnök teremti meg.

A különböző szintű személyes kapcsolatok segítője, fejlesztője is. A környezeti és egészségügyi nevelés szempontjából nem meghatározó az osztályfőnök szaktárgyi hovatartozása.

Az általános tájékozottsága, problémafelismerő és feldolgozó képessége segítheti abban, hogy ezt a sokszínű témakört, a környezethez való viszony alakítását egyben pedagógiai céljaira használni, alkalmazni tudja.

Az osztályfőnöki órák témájának kínálata akkor hatékony, ha az legalább egy, de inkább 4 évre tervezett sokszínű szocializációs programnak felel meg.

5. osztályban:

Az egészséges életrend

A helyes napirend kialakítása

Táplálkozási szokások, az étkezés kultúrája

Felnőttek és gyerekek kapcsolata

Felkészülés a serdüléssel járó biológiai és pszichés változásokra.

6. osztályban:

A serdülők biológiai és higiéniai problémái

Hazánk és a világ

Idénybalesetek

A káros szenvedélyekről őszintén.

Előzékenység a közúti közlekedésben.

Az ember munkájával alakítja környezetét.

7. osztályban

A család funkciói

Konfliktusok a családban

A sport az egészséges életmód része

A határainkon túl élő magyarság

testápolás, szépségápolás a serdülőkorban

Az étkezési kultúra

Környezetünk védelme

8. osztályban

Barátság, szerelem, szexualitás

Házasság és család, felbomló család.

Korunk jellemző betegségei

A család közösségi magatartásra nevelő szerepe.

Az egészséges táplálkozás

Tanórán kívüli lehetőségek

A tanulók környezeti ismereteinek bővítésével, rendszerezésével, az összefüggések feltárásával meg kell alapozni, hogy a középiskolában lehetővé váljon a környezetért, a jövő generációért felelős viselkedést vállaló személyiség formálása.

Szakkörök:

Környezetvédelmi:

A szakkör a kutatótípusú, önállóan vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színtere. A környezetvédelmi szakkörökön belül lehetnek tematikus szakkörök, de a tantárgyakkal megegyező szakkörök (kémia, biológia, fizika, földrajz) munkájába is be lehet építeni a környezeti és egészségnevelést.

Tábor:

Az életmódtábor lehetőleg nyári időszakban szerveződjön, és fontos része legyen a szabadidős tevékenység, melyben lehetőség nyílik a sportolásra, vetélkedőkre és az ökológiai szemlélet fejlesztésére.

Témanapok, témahetek

A környezet és egészségvédelem jeles napjai:

A természet-környezetvédelem és egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve, illetve külön-külön programokat szervezve emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek:

Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, és országos versenyeken.

Egészségvédő, egészségmegőrző mentálhigiénés környezeti nevelési programok

a program neve	témája	célcsoport	szervező
D.A.D.A. program	dohányzás, alkohol, drog, AIDS	6-14 év	védőnő, körzeti megbízott
Ne csak együnk, hanem táplálkozzunk	helyes táplálkozás	6-14 év	védőnő
Iskolagyümölcs program		6-12 év	Európai Unió - fenntartó
Iskolatej program		6-14 év	

Napközis szabadidős foglalkozások:

séta a környéken, termések gyűjtése, megfigyelések.

Szülői fórumok: Témák: Egészséges táplálkozás, dogprevenció, lelki egészség, háztartási környezetvédelem (előadók hívása)

XI. KOMPLEX ALAPPROGRAM

A Komplex Alapprogram a 2019/2020-es tanévben az 1–4. osztályban és 2020-2021-es tanévtől felmenő rendszerben az 5. osztálytól kerül bevezetésre.

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1. **Célok:**

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciók célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkézség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egy szóval: az eredményes tanulásra.

2. **Alapelvek:**

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágható alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

3. Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!** amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

II. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrolllos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!

- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4- Komplex Alprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszköztárára.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

III. A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOS SÁGAI:

1. A Komplex Alaprogram alprogramjai:

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

1. A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az aktív, kreatív, felelősségteljes magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereszttantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértelje fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák sokszínűségének** tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)

- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

3. A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékoságra építve a tanulás folyamatát.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhöz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térsejtelmet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségével is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag kereszttantervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak kereszttantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

A Komplex órák felépítése

3. Ráhangelődés

A ráhangelődés biztosítja, hogy a **tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1 alkalommal 25-45 perces** foglalkozás keretén belül kerül bevezetésre. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés

- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítása a nap elején, 25-45 percben, helye a nap kezdésekor első órában. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

4. „Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

5. Házi feladat

Házi feladat: a Komplex Alapprogram által szabályozott DFHT és Komplex órákon sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. A pedagógus „a Te Órád” keretein belül a foglalkozásokra kijelölhet gyakorló feladatokat.

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott **a tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek**. Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása**. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus

visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

IV. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása**.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

V. A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli üzenetben az E-naplóban.

VI. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETÉNEK

1. A Komplex Alaprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alaprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %** -ban nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%**-ban azonban javasolt a Komplex Alaprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
- **10 %**-ban pedig a **Komplex órák** keretében a keresztantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alaprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszámban valósulnak meg. A délutáni foglalkozások nem kötelezőek, szülői kérésre elmehet a tanuló.

2. **Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása**

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapdokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a **délelőtti** és **délutáni** tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben –

gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

VII. JELÖLÉSEK AZ OSZTÁLYNAPLÓKBAN

A digitálisnaplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

DFHT –DFHT –val megvalósított tanóra

TA – testnevelés alapú alprogram

ÉA – életgyakorlat alapú alprogram

DA – digitális alapú alprogram

MA – művészetalapú alprogram

TÓ – „Te órád”

RÁ – ráhangolódás

	Komplex Alapprogram	Komplex óra	KIP	differentiált	Éves óraszám	Éves óraszám
DFHT (kooperatív, kollaboratív stb.)	x			x	min. 20%-a	min. 10%-a
DFHT-KIP	x		x	x		min. 10%-a
Komplex óra	x	x				min. 10%-a
Alprogrami foglalkozás (DA, ÉA, LA, MA, TA)	x					
Te órád	x					
Ráhangolódás	x					

A pedagógiai program kiegészítését az Országgh Kristóf Általános Iskola 2019. június 16-án tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

A pedagógiai program kiegészítését az Országgh Kristóf Általános Iskola nevelőtestülete 2019. augusztus 21-én tartott értekezletén elfogadta.

A kiegészített pedagógiai program 2019. szeptember 1-től hatályos.

A pedagógiai programot a mai napon jóváhagytam.

Sirok, 2019. augusztus 21.

.....

intézményvezető

A 2020/21-es tanévtől az előző év tapasztalatai alapján a 2.-4. osztályokban folytatódik a Komplex Alaprogram. Az 1. évfolyamon a DFHT, DFHT-KIP órák még nem kerülnek bevezetésre. Az 5. évfolyamon Komplex órák, Te órád, valamint osztályfőnöki órákon Ráhangolódás kerül bevezetésre.

A Komplex Alaprogram módosítását a nevelőtestület 2020. június 25-én véleményezte és elfogadásra javasolta.

XII. NEM FORMÁLIS ÉS INFORMÁLIS TANULÁS

Bevezető

Intézményünk 1-7. évfolyamos tanulói 2018 és 2019 júniusában részt vettek az EFOP-3.3.5-17 kódszámú, „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása” című projekt keretén belül biztosított tematikus bentlakásos vagy napközis programokon.

A tanórán kívüli gyakorlati tapasztalatszerzést lehetővé tevő, innovatív tanulásszervezési eljárásokkal és kreatív módszertani eszköztárral megvalósított programok a hagyományos tanulástól eltérő módon, de hatékonyan és élvezetes tanulást biztosítva járultak hozzá a tanulói ismeretek bővítéséhez, a tanulók komplex, differenciált, egyéni fejlesztéséhez. A kísérleti program tapasztalatainak elemzése és az értékelés eredményei meggyőzően igazolták számunkra a nem formális és informális tanulás térnyerésének szükségességét.

A nem formális és informális tanulás

Iskolánkban tudatosan figyelemmel kísérjük a szűkebb és tágabb környezetünk társadalmi, gazdasági, technológiai és egyéb változásait, és az egész életen át tartó tanulás, valamint tanulóink munkaerőpiaci esélyeinek megalapozása érdekében igyekszünk rugalmasan reagálni ezekre a változásokra.

Az *élethosszig tartó tanulás* elve szerint a *formális* – az oktatási, képzési intézményekben megvalósuló, bizonyítvánnyal, oklevéllel záruló – tanulás mellett napjainkban egyre inkább felértékelődik a másik két tanulási forma:

- a **nem formális tanulás**, amely szervezett tanulási tevékenység, a formális képzési kereteken kívül történik, eredményét nem szükségszerűen ismerik el bizonyítvánnyal;
- az **informális tanulás** az az egész életen át tartó tanulási folyamat, amelynek során az ember a napi tapasztalatok, élmények összegyűjtésével tesz szert tudásra.
- A nem formális tanulás

A nem formális tanulás középpontjában a **gyakorlat, a cselekvési tudás** elsajátítása áll. Színterei lehetnek például: közösségi helyek, kulturális intézmények, könyvtárak, civil, szakmai és társadalmi szervezetek vagy a formális oktatás rendszereiben folyó, a tanulás kiegészítésére létrehozott intézmények. Megvalósulhat olyan szervezetek vagy szolgáltatások révén is (pl. képzőművészeti, zenei kurzusok, sportoktatás, vagy vizsgára felkészítő magánoktatás), amelyeket a formális rendszerek kiegészítése céljából hoztak létre.

Az olyan nem formális színterek, mint például az állatkertek, tudományos központok, parkok, planetáriumok, művészeti galériák vagy múzeumok vonzó, interaktív helyszínei lehetnek a tanulásnak.

Az informális tanulás

Az informális tanulás, mint a mindennapi élet természetes velejárója, nem intézményi, szervezeti keretekben megvalósuló, s nem feltétlenül tudatos tanulási tevékenység, és lehetséges, hogy mi magunk sem ismerjük fel tudásunk és készségeink gyarapodását.

A **családban és kortárscsoportokban**, valamint az **infokommunikációs eszközök** segítségével egyéni módon is megvalósuló informális tanulás a tanulóink képességei alakításának és személyiségfejlődésüknek (szocializáció) alapvető feltétele, eszköze.

Az egyre fiatalabb korban kezdődő és rugalmasságot feltételező tanulási forma jellemzője a tanulók életkori sajátosságainak, **egyéni különbségeinek differenciáltsága**, a különböző információs források igénybevétele, az élet különböző szinterein szerzett tapasztalatok felhasználása. Az informális tanulás technikai feltételrendszere az infokommunikációs eszköztár bővülésével folyamatosan átalakul. A **számítógép, internet** segítségével megvalósuló egyéni tanulás mellett tanulóink körében is egyre nagyobb szerepet kap a **mobil telekommunikációs eszközökkel**, s a vizualitás új technológiáival történő kognitív megismerés.

A szabadidőben zajló informális tanulás olyan, szinte kimeríthetetlen lehetőségeket rejtő tanulási forma, melyben diákjaink **attitűdöket, értékeket, jártasságokat és tudást sajátíthatnak el.**

Az informális tanulás jelentős hozadéka: amellett, hogy rugalmas, kreatív és bármilyen keretben megvalósítható, a megélt élmények elősegíthetik, hogy tanulóink érdeklődjenek/ elköteleződjenek a tanulás egyéb formái mellett is. **Ezáltal kitörési lehetőséget** is biztosíthat a hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók számára, ahol a családban a tanulás nem feltétlenül érték.

A formális és nem formális tanulást **általában informális is kíséri.**

A nem formális keretekre tervezett programok jellemzői

- A célok és tartalmak összhangban vannak az intézményi (formális) tanulásban alkalmazott programmal.
- Elsődleges célja az adott célcsoport számára egyéni szinten is az igényeknek legmegfelelőbb tanulási lehetőség biztosítása a tanórán kívül.
- A célcsoport azonos: pedagógusok és tanulók.

- Kapcsolatot teremthetünk a mindennapi élet és a tananyag között, az elvont tudományos jelenségek konkréttá, befogadhatóvá tehetők.
- Tanórai keretekre nem korlátozott, rugalmas, az eltérő tanulói igényekhez igazítható.
- Módszertana színes, változatos, és előnyben részesítjük a tanulásmódszertani fejlesztő eszközök alkalmazását.
- Nincs osztályozás, számonkérés, ugyanakkor az értékelés változatos formáit használjuk.

Az intézményen kívül megvalósuló nem formális és informális tanulási színterek

Színterek lehetnek a **kulturális, művelődési intézmények, civil szervezetek, művészeti és sportegyesületek** szervezésében történő oktatások, képzések, tanfolyamok. Szervezhet ilyen pl. ifjúsági szervezet, tanoda, teleház, önkéntes szolgálat, kortárscsoportok felnőttek segítségével, stb.

A tematikus programok helyszíne lehet például **nyári (bentlakásos vagy napközis) tábor**, múzeum, művészeti galéria, könyvtár, látványlaboratórium, tudományos központ, állatkert, botanikus kert, vagy a természetes környezet: nemzeti park, tanösvény, erdő, mező, vízpart is.

Az adott tanévben megvalósításra kerülő, előre tervezhető programokat intézményünk **éves munkatervében rögzítjük**. Az előre nem tervezhető programokon való részvételre aktuálisan a döntésre jogosult vezető – az alább részletezett **kritériumoknak való megfelelés és a finanszírozhatóság** szempontjait figyelembe vevő – jóváhagyását követően kerülhet sor.

Amennyiben a tanév rendjéről szóló rendelet vagy más jogi szabályozás lehetővé teszi, továbbá iskolánk **fenntartója egyetért és a szükséges feltételeket biztosítja**, a tanítási év lezárását követően a tanulók részére a pedagógiai program végrehajtásához nem kapcsolódó foglalkozásokat szervezhetünk, amelyeken a részvételt a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő az iskola igazgatójához benyújtott kérelemben kezdeményezheti.

A nem formális keretekre tervezett programok kritériumai

A rendszerezett kompetencia- és készségfejlesztő programok megfelelnek az alábbi követelményeknek:

Alapfeltétel, hogy az adott program/tréning/képzés/tanfolyam a **Nemzeti alaptantervben megfogalmazott célokhoz**, feladatokhoz igazodik, középpontjában a tanulók tudásának, készségeinek és képességeinek fejlesztése, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez

szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll. A tanulóknak a programokon való részvétele segíti az iskolában tanultak rendszerezését, megerősítését, nyomatékosítását.

A program jellemzője, hogy

- **szervezett, irányított folyamat**, melynek **pedagógiai célja** van, és a tanuló(k) **fejlődését** (készségek és kompetenciák) szolgálja,
- **szervezett formában, keretek** között valósul meg,
- a tanulási cél(ok), tanulási idő vagy tanulási támogatás szempontjából **strukturált**,
- az intézményen kívüli szintéren **céltudatos, okszerű** oktatási-tanulási tevékenység(ek) zajlik/zajlanak,
- a tanuló az általa tapasztalt konkrét helyzetekkel **közvetlen kapcsolatba** kerül,
- a tanuló által szándékosan vállalt tevékenység: a tanuló az oktatási-tanulási helyzetben szereplő személyekkel **interakcióba kerül, aktív**,
- a tanuló **motivációja értékeken** alapszik,
- a tanulás értékelése a **formatív, fejlesztő értékelésen** alapul, melynek lehetőség szerint része az ön-, társ- és csoportértékelés, valamint a portfóliós értékelés,
- elősegíti és erősíti intézményünk partnerközpontú működését, a különböző **együtműködéseket** (pedagógus, tanuló, szülők, ágazaton belüli és/vagy más ágazatok (pl. közművelődés) szereplői, civil szektor, egyéb programszolgáltatók).

A pedagógusokkal/megvalósítókkal szembeni elvárások

- A nem formális és informális formában megvalósuló programok tervezése és megvalósítása során kiemelt feladat a **tanulói aktivitás, az élményalapúság és a tanulás közösségi élménnyé formálása**, mint szempontok figyelembe vétele és érvényre juttatása.
- Elvárás az intézményen kívüli programok szervezéséhez kapcsolódó, releváns **jogszabályi előírások** ismerete és betartása.
- A programok megvalósítása – a program jellege és lehetőség szerint – önkéntesek, iskolai közösségi szolgálatos tanulók bevonásával történik.

Fentiek mellett, az EFOP-3.3.5-17 projektben megismert és kipróbált új módszertani fejlesztés nevelő-oktató munkánkban való alkalmazása kapcsán, pedagógiai programunk következőkben megjelölt fejezeteit kiegészítjük az alábbi tartalommal:

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Alapelvek

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munkát alapvetően meghatározza

- **a komplexitás elve:** A nevelés-oktatás folyamatában számolunk a biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek hatásaival. Az egyes tanulók komplex személyiségfejlesztéséhez szükséges célratörő, tervszerű és többoldalú hatások között jelentős szerepet tulajdonítunk az intézmény falain belül és azon kívül megvalósuló nem formális és informális tanulásnak is. Az iskolai életet egészében kezeljük, azaz nem csak a tanórákra koncentrálunk, hanem a nevelés-oktatás fontos részének tekintjük az iskolában a tanórán kívül eltöltött időt is. A formális, nem formális és informális tanulási programok egymással összehangoltan támogatják a kitűzött célok elérését.
- **az egész életen át tartó tanulás elve:** Az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek, készségek, jártasságok, attitűdök kialakítása alapvető jelentőségűvé válik. Az élethosszig tartó tanulás biztosítja azt a képességek további változását hozó önfejlődést, amelyet az új technológiák, a munkaerőpiac és a modern társadalom kihívásai igényelnek. Az élethosszig tartó tanulás szélesebben is értelmezhető, így az élet minden területére kiterjedő formális, nem formális és informális tanulást is magában foglalja.
- **a tapasztalatszerzés elve:** Személyiségünk, viselkedésünk a tanulás során szerzett tapasztalatok révén fejlődik, változik. A tapasztalatszerzés történhet explicit, instrukciókra épülő tanulás, megfigyelés vagy gyakorlati tapasztalás útján. Tanulásfelfogásunk szerint a tanulás a tapasztalatszerzést, az életszerű helyzetek sajátélményű megélését feltételezi, ahol az információ forrása maga a valóság. Az ilyen helyzeteket a tankönyvekben található leképzett, leegyszerűsített tananyag nem képes biztosítani. A régebben elsődlegesnek tartott ismeretekkel szemben felértékelődött a kompetencia, az a fajta tudás, amelynek elsajátítása természetes környezetben, életszerű tapasztalatok szerzésével történik. Valljuk, hogy a tanuló életet alakító tudást és tapasztalatot kell, hogy szerezzen a tanulási

folyamat során. Igyekszünk minél több lehetőséget teremteni a nevelés-oktatás folyamatában a tanulók számára a saját tapasztalatok megszerzésére, megértésére, általánosítására. Az informális tanulás jegyében arra törekszünk, hogy tanulóink az élet különböző színterein szerezzenek tapasztalatokat, az iskola falain kívül is. A külső helyszíneken jellemző, gyakorlaton alapuló, tapasztalati és élményalapú oktatás-tanulás, hozzájárul a kreativitás, az érzelmi intelligencia fejlődéséhez és a szocializációhoz is.

- **az aktív részvétel elve:** A tanulás a tanuló aktív, értelmezést kívánó, értelmezést létrehozó tevékenysége. A tanulók passzív befogadására alapozó nevelés-oktatás helyett az aktív tanulási helyzetek megteremtése vált szükségessé, amelyekben a tanításról a tanulásra, az együttműködésekben történő, élményszerű tapasztalatszerzésre helyeződik át a hangsúly. A tanuló aktivitásának jelentős szerepe van a szociális tanulás folyamatában is.

A megváltozott pedagógus szerepnek megfelelően, tudatában vagyunk annak, hogy az ismeretek forrása ma már nem csak az iskola és nem csak a pedagógus, azaz a tanulás már túlmutat a formális tanulási kereteken.

A pedagógus a tanulók egyéni tanácsadójává válva, többé-kevésbé a háttérben marad, és segítséget nyújt a tudás elsajátításának javításához. Kiemelt fontosságot kap a tanulói autonómia, az önálló cselekvés és az önszabályozás – megengedve a hibázást, a tévedést, mint a tanulás természetes velejáróját. Az alapelv megvalósítása függ a feldolgozandó tartalomtól, a szervezési formától, a feldolgozás során alkalmazott módszerektől és eszközöktől, valamint a helyszíntől.

- **az élményalapúság elve:** Lehetőség szerint igyekszünk összekötni az élményt a tanulóval. Az élménypedagógiai szemlélet az iskolában megváltoztatja a pedagógusok és a tanulók egymáshoz és a tudáshoz való viszonyát. Ennek érdekében többek közt játékokat, szimulációkat, szerepjátékokat, stb. integrálunk a tanulási-tanítási folyamatba. Az iskolán kívüli tanulás során az autentikus környezet élmény- és információgazdag kontextust biztosít a tanulóhoz; a megszokott taneszközök helyett különféle munka- és vizsgálati eszközöket kínál; egyszerre több érzékszervre is hat. A tanterem által behatárolt térrel és hagyományos elrendezéssel szemben a változatos és tágabb tér lehetőséget biztosít a nyílt, tanulói aktivitáson és együttműködésen alapuló pedagógiai módszerek alkalmazására. Hisszük, hogy a hosszabb távú, rendszeres iskolán kívüli programok, ahol a tanulás autentikus élményekkel és szociális interakcióval gazdagítva zajlik, képesek pozitívan befolyásolni a tananyaggal, témával kapcsolatos attitűdöket, meggyőződést és viselkedést.

- **a motiváció elve:** Felkeltjük tanulóinkban az érdeklődést, a megismerési, felfedezési vágyat, hogy örömmel, kedvvel jussanak el az ismeretekig. Pedagógusaink olyan új tanulási lehetőségeket ajánlanak, változatos szervezési megoldásokat alkalmaznak, amelyek fokozzák a tanulók aktivitását, olyan módszerek birtokában vannak, amelyekkel pozitív attitűdöt alakítanak ki, pozitív érzelmeket keltenek bennük. Így kreatív, alkotó tagjaivá válhatnak egy-egy közösségnek.
- **a bizalom elve:** Bizalom, megértés, tisztelet minden egyes tanuló és szülői személyisége iránt, törekvés a személyes kapcsolatok kialakítására. A bizalom alapja a biztonság (különös tekintettel az érzelmi biztonságra), a kiszámíthatóság, a hitelesség, a félelem vagy szorongás nélküli helyzetmegélés lehetősége. A bizalom záloga a szavahihető, megbízható viselkedés.
- **a differenciálás elve:** Törekszünk az egyéni képesség-, fejlettségi szint és a személyiségi tulajdonságok eltéréseihez igazodó fejlesztő eljárási módok érvényesítésére a nevelés-oktatás folyamatában. Az iskolán belüli és kívüli nem formális és informális tanulási alkalmak szervezése a tanulók differenciált tevékenykedtetésére épül, a feladatrendszerek eltérő fejlesztő hatásának figyelembe vételével, igazodva az ismeretelsajátítás ütemében a fejleszthetőség és taníthatóság egyéni különbségeihez, felhasználva a differenciált munka tanórai és tanórán kívüli szervezeti lehetőségeit. A differenciált pedagógiai munkánk célja eljuttatni a tanulókat az egyéni képességek szerint elérhető ismeretelsajátítási szintre. A tanulással kapcsolatos egyéni eltérések mellett a csoportkülönbségeket is figyelembe vesszük.
- **a személyközpontúság elve:** Pedagógusaink személyiségét a másik ember felé empátiával, feltételhez nem kötött pozitív odafordulással, hiteles, nyílt kommunikációval és bizalommal fordulás jellemzi. Iskolánkban minden egyes tanuló fontos, és minél teljesebb körű megismerésben, személyes figyelemben részesül. A pedagógusok tudatosan teremtik meg a feltételeket az egyén fejlesztése érdekében a közösségi léthez, az egymás tiszteletén alapuló együttműködéshez, a közös gondolkodáshoz és problémamegoldáshoz.
- **a visszajelzés elve:** Folyamatosan nyújtunk visszajelzést – mind a tanuló, mind a szülők számára – a személyiségfejlődésről, a tanulói teljesítményekről, ezek változásáról, javításuk akadályairól. Törekszünk arra, hogy az egyes tanulók különböző személyiségjegyeihez (például kognitív fejlettségi szint, siker vagy kudarcorientáció, különböző motivációs állapot, tanulási technika, szorgalom,

erőfeszítés) igazodó, differenciált, az optimális teljesítményt elősegítő visszajelzést, értékelést adjunk.

Értékek

Mindennapi munkánk során arra törekszünk, hogy iskolánkban a tanulási-tanítási folyamatok a fent megfogalmazott alapelvek háttérében meghúzódó értékek alapján szerveződjenek.

Kiemelten kezelt értékeink:

- humanizmus,
- bizalom,
- biztonság,
- emberi szabadság,
- empátia,
- méltányosság,
- szolidaritás,
- kapcsolatorientáltság,
- folyamatos tanulás,
- fenntartható fejlődés.

Az iskolánk működésének filozófiai alapját alkotó, általunk vallott értékeket tudatosan, személyes mintákon keresztül közvetítjük tanulóink és családjaik, valamint környezetünk felé.

Célok

A tanuló egyéni fejlődése, életminőségének javítása, látókörének szélesítése és a közösségben való tanulás örömeinek megtapasztalása pedagógiai-szakmai munkánk elsődleges célja. Az új módszertan alkalmazásával

- erősödik intézményünkben az inkluzív szemlélet,
- az élményalapú nem formális és informális tanulási folyamatok megjelennek és beágyazódnak a formális oktatás rendszerébe,
- az új módszertan hozzájárul a pedagógusok módszertani kultúrájának folyamatos fejlesztéséhez, a pedagógiai kreativitás előtérbe helyezéséhez,
- megerősödik a támogató-segítő, kooperatív pedagógiai kultúra és tevékenység intézményünkben,
- a tanórákon kívül az iskolában eltöltött időben megvalósuló, és az intézményen kívüli nem formális és informális tanulási formákon alkalmazott új módszertan

hozzájárul a tanulói ismeretek, kompetenciák elsajátításához, a személyiség kiteljesedéséhez,

- a nyitott nevelési-tanulási szintereken megvalósuló tematikus foglalkozások keretében lehetőség teremődik olyan tanulási módokra és szervezési megoldásokra, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak fejlesztését, a heterogén tanulói közösségek kialakítását és az osztályközösségek megerősödését,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók tanulási motivációja erősödik,
- csökkennek a lemorzsolódási mutatók, és ez hosszabb távon hozzájárul a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkenéséhez,
- megalapozódnak az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kompetenciák,
- erősödnek a célok megvalósításához elengedhetetlen, különböző szintű és típusú együttműködések.

Feladatok

A célok megvalósításához szükséges feladatok, tevékenységek:

- a tantermen kívüli, élményalapú gyakorlati tapasztalatszerzésen alapuló foglalkozások, tematikus nem formális és informális programok számának növelése,
- belső szakmai műhely kialakítása a feladatra, majd szakmai koncepció kidolgozása az intézményünk nevelési-oktatási rendszerébe való integrálásra, figyelembe véve az alábbi témamodulok felhasználási lehetőségeit:

Témamodulok, évfolyamok és tantárgyi illeszkedések

Témamodulok	Tematikus napközis és bentlakásos programok témamoduljai évfolyamonként							Tantárgyi illeszkedés
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	
Nomád, kaland (Challenge Camp)								Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek Hon- és népismeret Magyar irodalom Technika, életvitel és gyakorlat Biológia-egészségtan Testnevelés és sport Természetismeret
Közlekedés, KRESZ								Technika, életvitel és gyakorlat
Idegen nyelv								Idegen nyelv
Környezetvédelem, természetismeret								Környezetismeret Természetismeret Technika, életvitel és gyakorlat

Környezetvédelem, tudatos fogyasztói magatartás								Biológia-egészségtan Földrajz Fizika Kémia Technika, életvitel és gyakorlat
Nemzeti és kulturális identitás – Hagyományörzés, anyanyelvápolás								Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek Hon- és népismeret Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Dráma és tánc Technika, életvitel és gyakorlat
Művészeti nevelés								Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Dráma és tánc
Sport, egészségre nevelés								Testnevelés és sport Biológia-egészségtan
Digitális világ, tudatos médiahasználat								Informatika Technika, életvitel és gyakorlat Erkölcstan
Digitális világ, digitális alkotás								Informatika Fizika Matematika Természettudományi gyakorlatok Technika, életvitel és gyakorlat Vizuális kultúra Mozgókép-kultúra és médiaismeret
Életvezetés, családi életre nevelés, közösségi szerepvállalás								Technika, életvitel és gyakorlat Magyar irodalom Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek Hon- és népismeret Erkölcstan Etika

- a befogadó, esélyteremtő szemléletén alapuló kooperatív pedagógiai kultúra elmélyítése, az ezt szolgáló akkreditált pedagógus-továbbképzéseken való részvétel előnyben részesítése,
- az újszerű, a kompetenciafejlesztést támogató tanulószervezési eljárások alkalmazása,
- a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formák alkalmazása,
- az esélykülönbségeket mérsékelő, esélyteremtő módszertan alkalmazása,
- a digitális korszak korszerű tanulási módjainak előtérbe helyezése.

Eszközök

A gyakorlatban olyan nevelő-oktató munkát segítő eszközöket alkalmazunk, amelyek értékeink közvetítését segítik, és alapelveinknek megfelelnek. Kiemelt szempont a

mobilizálható környezet kialakítása és az élménypedagógia szükséges eszközeinek biztosítása.

Eljárások

A projektben megismert és alkalmazott újszerű, a kompetenciafejlesztést támogató tanulás-szervezési eljárások jelen vannak pedagógiai munkánkban. Nagy hangsúlyt fektetünk az olyan tanulás-szervezési módokra, alkalmazott módszerekre és technikákra, amelyek alkalmasak a célok megvalósítására. Előtérbe kerül a kulcskompetenciák fejlesztése, az aktív, cselekedtető, kooperáción és kölcsönös függésen alapuló tanulás-szervezési eljárások alkalmazása.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk fontos feladata, hogy tanulóinkat felkészítsük az optimális szintű **közösségi és önfejlesztő aktivitásra, a konstruktív életvezetésre**, és mindezek érdekében jelentős szerepet kap nevelőmunkánkban az **érzelmi intelligencia fejlesztése**.

Személyiségfejlesztő munkánk a tanuló minél sokoldalúbb megismerésén alapul, melyet a formális keretekhez viszonyítva hatékonyabban szolgálnak a nem formális és informális tanulási formák.

A tanulást tágan, széles spektrumban értelmezzük, és nem csak az iskolai, osztálytermi tanulást értjük alatta. A gyermek születésétől kezdve folyamatosan tanul.

Felfogásunk szerint a tanulási folyamatban tapasztalt **különbözőségeket** – úgymint az eltérő tanulási stílus és tempó, az eltérő intenzitású érdeklődés, a változó támogatási igény – természetes velejárói a tanulási folyamatoknak. A **személyre szabott komplex fejlesztés folyamatában** nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák, ezen belül kiemelten a **szociális (személyes és társas) kompetenciák** fejlesztésére.

Az **esélykülönbségek mérséklése** érdekében feladatunk az egyéni, hozott tudásokra, erősségekre épülő fejlesztés.

Az nem formális és informális tanulási alkalmak foglalkozásain számolunk azzal, hogy a **tanulók különböző szinten állnak a tudásban, mindenkinek más és más az előzetes tudása, mindenkinek más lehet a tapasztalata, és másképp érett a tananyag befogadására**.

Az ismeretek közvetítésekor, szövegértés fejlesztésekor, szövegfeldolgozás során prioritásként kezeljük az **előzetes tudásra épülő ismeretelsajátítást**. Az előzetes tudás

előhívása különösen meghatározó jelentőségű a **hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók esetében**, legfőképpen a verbális tanulás során.

3. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az **önismeret alakítása, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztése mellett felértékelődik a tanulói közösségépítés szerepe**, mivel a tanuló egyéni fejlesztése a tanulói közösségek hatásán keresztül is érvényesül. A közösségépítést elősegítő feladataink:

- heterogén csoportalakítás,
- kooperáción alapuló tanulásszervezés,
- a közösségben elfoglalt hely rendezése (státuszkezelés).

Legitimációs záradék

A pedagógiai program kiegészítését az Országgh Kristóf Általános Iskola a 2019. június 26-án tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

A pedagógiai program kiegészítését a nevelőtestület a 2019. augusztus 21-én tartott értekezletén elfogadta.

A kiegészített pedagógiai program 2019. szeptember 1-jétől hatályos.

A pedagógiai programot a mai napon jóváhagytam.

Kelt: Sirok, 2019. augusztus 21.

.....
intézményvezető

XIII. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ILMT alapú módosítása EFOP-3.1.5.-16-2016-00001. „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása”

A Pedagógiai program módosításának indokoltsága, szakmai háttere

Intézményünk részt vett Az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 **A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása** elnevezésű uniós projektben, amely az Oktatási Hivatal szakmai irányításával 2017-2020 között került megvalósításra. Ennek következményeként elvárásként fogalmazódott meg, hogy a komplex szakmai elemzést, összegzést követően a fenntartani kívánt célok, továbbá a célok megvalósulását segítő tevékenységek beépüljenek az iskolánk stratégiai dokumentumába, a PEDAGÓGIAI PROGRAMBA. A dokumentum módosítását az alábbi intézményfejlesztési rendszer, illetve koncepció elemeinek figyelembe vételével végeztük.

1. **Az Iskolai Lemorzsolódás Megelőzését Támogató Pedagógiai Rendszer (ILMT) szemléleti kerete**
2. **A szakmai koncepció pillérei**
3. **Pedagógiai alapelvek**
4. **Az ILMT PR folyamatelvű megközelítése: a bemenet, folyamat, kimenet elemei**

Az Iskolai Lemorzsolódás Megelőzését Támogató Pedagógiai Rendszer

1. Az Iskolai Lemorzsolódás Megelőzését Támogató Pedagógiai Rendszer szemléleti kerete

Az ILMT PR komplex intézményfejlesztési koncepciója		
KOMPLEX	Átfogó	Az intézményfejlesztés minden intézményi területre kiterjed, amely az iskolai lemorzsolódás megelőzésében szerepet játszik.
	Rendszerelvű	Az intézményfejlesztést egymással összefüggő elemek rendszereként értelmezi.
	Folyamatelvű	Az intézményfejlesztést összetett folyamatként kezeli
Intézmények sajátos helyzetét figyelembe vevő		Az intézményfejlesztési folyamat az adott feladatellátási hely, az adott iskola helyzetére, helyi értékeire, szükségleteire épít, melynek fontos eleme a pedagógusok igényeire építő további differenciálás.
Kooperatívan működő, strukturált fejlesztő szervezettel megvalósított		Az intézményfejlesztést egy strukturált, kooperatívan működő, mikrocsoportos szerkezetű, intézményi fejlesztő szervezet végzi
Hálózati tanulásra épül		Az intézményfejlesztés fontos eszközrendszere a köznevelési intézmények, valamint a szolgáltatók közötti együttműködés, az egymástól való tanulás

2. A szakmai koncepció pillérei

A szakmai koncepció pillérei
1. Az érvényes jogszabályoknak megfelelő esélyegyenlőségi helyzet kialakítása a helyi köznevelési intézményrendszerben a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók, a hátrányos helyzetű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számára. A méltányos és befogadó helyi köznevelési intézményrendszer működésének elősegítése.
2. Minden gyermeknek/tanulónak joga van a minőségi oktatásban való részvételhez. Méltányos és befogadó tanulási környezet megteremtése és fenntartása a köznevelési intézményben vagy feladatellátási helyen.
3. Az iskolai lemorzsolódás megelőzése érdekében a feladatellátási helyen az oktatásszervezési és tanulásszervezési feladatok a hatékonyság, eredményesség és méltányosság szempontjainak együttes figyelembevételével történő megvalósítása.
4. Komplex, átfogó, rendszerelvű és értékalapú intézményfejlesztés megvalósítása a tanulók iskolai lemorzsolódásának megelőzése érdekében.

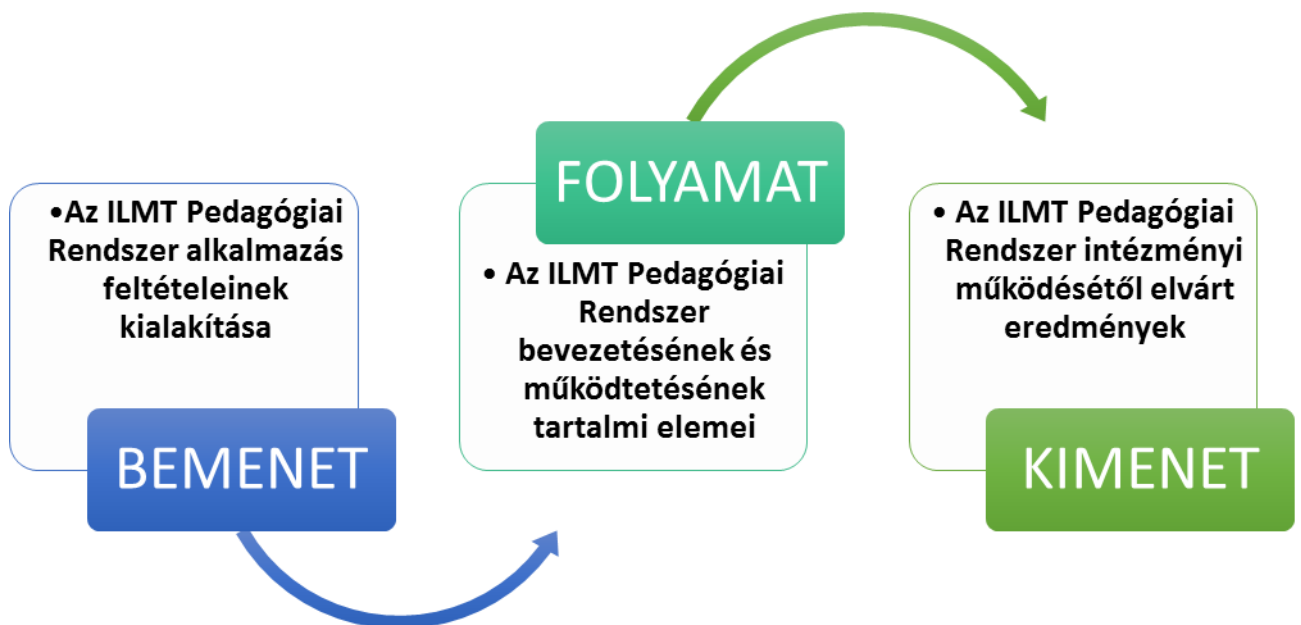
3. Pedagógiai alapelvek

Az ILMT pedagógiai alapelvei
1. Minden tanuló értékes, a legfőbb tanácsadó a pedagógiai gyakorlat tervezésénél a tanulók értékeinek kibontása, megerősítése.
2. Minden egyes tanuló bevonható a tanulási folyamatba, motiválható, ha ennek ellenkezője tapasztalható, akkor a pedagógiai környezetet érdemes módosítani, hogy a tanulók bevonódjanak és motiváltak legyenek.
3. A tanulók képesek felelősséget vállalni saját tetteikért, saját elképzeléseikért, már nagycsoportos kortól, ezért a tanítás során egyre nagyobb hangsúlyt kap a tanulók autonóm és felelős, önszabályozó tanulása.
4. A tanuló érzékeli tud. Az érzékszervek érzékelése fejleszthető, hozzájárul a fogalmi gondolkodás fejlődéséhez, ezért a mindennapi gyakorlatot érdemes úgy alakítani, hogy ezeken a területeken minden tanuló minden nap fejlődhessen.
5. A tanuló érezni tud. Az érzelmi vagy társas intelligencia életünk végéig fejleszthető, miközben nemcsak a gondolkodásunkat, hanem az egész életünket meghatározhatja mind a szakmai karrierben, mind a társas kapcsolatokban. Ezért a mindennapi gyakorlatot érdemes úgy szervezni, hogy ezeken a területeken minden gyermek minden nap fejlődhessen.
6. A tanuló folyamatosan tanul, ezért a mindennapi gyakorlat során érdemes törekedni arra, hogy mindig az aktuális történésekhez kapcsolódjanak a tanulási lehetőségek azért, hogy ezeken a területeken minden tanuló minden nap fejlődhessen.

<p>7. A tanuló produktumorientált cselekvőképes. A tanuláshoz az egyik legfontosabb, életre szóló dimenziója a produktivitás, ezért a mindennapi gyakorlat során érdemes figyelmet fordítani arra, hogy a produktív tanulás, a projektpedagógiai paradigma segítségével minden tanuló minden nap fejlődhesse egy konstruktív életvitel kialakításában.</p>
<p>8. A tanuló gondolkodó lény. A gondolkodási képességek életünk végéig fejleszthetők, de különösen nagy hatékonysággal 18 éves korig, ezért a mindennapi gyakorlatban érdemes nagy hangsúlyt fektetni arra, hogy ezeken a területeken minden tanuló minden nap fejlődhesse.</p>
<p>9. Az intézményben/feladatellátási helyen a kommunikáció középpontjában a tanulás áll, nem a tanítás, ezért kiemelt jelentősége van az asszertív és erőszakmentes kommunikációnak. A mindennapi gyakorlatot érdemes úgy alakítani, hogy ezeken a területeken minden tanár, szülő és tanuló minden nap fejlődhesse.</p>
<p>10. Minden egyes tanulót megilletnek az emberi jogok. A demokratikus oktatás-nevelés során az emberi jogok érvényesülését a jogállamiság garantálja, ezért a mindennapi gyakorlatot érdemes úgy alakítani, hogy a tanulás során, az iskolai és otthoni életben minden tanuló jogai érvényesülhessenek, s ehhez a tudományok által igazolt demokratikus iskola és pedagógiai gyakorlat modelljei alapul szolgálnak.</p>

4. Az ILMT PR folyamatelvű megközelítése

Az ILMT Pedagógiai Rendszer megközelítése folyamatelvű, vagyis az intézményfejlesztés összetett feladatára mint folyamatra tekint.

Az ILMT PR elemei

1. BEMENET – Az ILMT Pedagógiai Rendszer alkalmazási feltételeinek kialakítása
1.1. Szakmai együttműködések, az ILMT PR minőségfejlesztésének és fenntarthatóságának biztosítása
a. Az ILMT PR intézményi bevezetését, működtetését és értékelését segítő tanügyigazgatási, adat- és pedagógiai-szakmai szolgáltatások kialakítása, fejlesztése.
b. Az ILMT PR intézményi bevezetését, működtetését és értékelését segítő együttműködések kialakítása a köznevelési intézmény partneri intézményeivel, szervezeteivel.
c. ILMT PR fókuszú intézményi és külső minőségbiztosítási, minőségfejlesztési és monitoring folyamatok kialakítása.
1.2. ILMT fókuszú pedagógiai megközelítés kialakítása, fejlesztése – a pedagógusok támogatása
a. Az iskolai lemorzsolódás megelőzése és a befogadó oktatás megteremtése érdekében a pedagógusok számára akkreditált pedagógus-továbbképzési programok felmérése, igénybevétele (pl. ILMT továbbképzés).
b. Az intézményfejlesztést támogató intézményfejlesztési és tématerületi mentorok/szaktanácsadók támogatásának igénybevétele.
c. Hálózati tanulási formákat erősítő tevékenységek kialakítása, igénybevétele (pl. ILMT műhelyeken való részvétel).
1.3. A komplex intézményfejlesztést koordináló szervezeti struktúra kialakítása
a. Az intézményvezetés bevonódásának biztosítása: az ILMT komplex intézményfejlesztése érdekében egy intézményfejlesztést koordináló intézményi mikrocsoport felállítása.
b. Az intézményfejlesztés strukturális garanciáinak kialakítása: az ILMT intézményi tématerületet fejlesztő mikrocsoport felállítása.
1.4. Komplex intézményfejlesztést megalapozó ILMT fókuszú intézményi helyzetelemzés
a. Az intézmény jellemzése a tanulói háttér adatok, a tanulói eredményesség-adatok és pedagógus adatok alapján.
b. Méltányos oktatásszervezési helyzet vizsgálata.
c. A tanulói eredményesség vizsgálata.

d. Az intézmény belső világának feltárása.
e. Az intézmény partneri környezetének, külső erőforrásainak és együttműködési helyzetének feltárása.
f. Az intézmény szükségleteinek és intézményfejlesztési kapacitásának vizsgálata.
g. Az intézményi működés jogszabályi megfelelésének felülvizsgálata.
h. Az intézményt célzó ILMT fókuszú SWOT elkészítése (az intézmény erősségeinek, gyengeségeinek, lehetőségeinek, veszélyeinek feltárása).
i. Az intézmény ILMT fókuszú jövőképeinek megalkotása.
j. ILMT intézményfejlesztés differenciált fejlesztési célrendszerének kiválasztása.
k. ILMT fókuszú helyzetelemzés elkészítése az útmutatók és sablonok alapján.
1.5. Helyzetelemzés összegzése és komplex ILMT intézményfejlesztési terv készítése
a. Az intézmény értékei, alapelvei, az intézmény előtt álló kihívások feltárása.
b. ILMT intézményfejlesztést koordináló intézményi mikrocsoport működtetésének intézményfejlesztéshez igazodó tervei.
c. Stratégiai fejlesztési célok kiválasztása az ILMT fókuszú helyzetelemzés eredményei alapján.
d. Külső erőforrások bevonása: fejlesztési irányoknak megfelelő szolgáltatási formák kiválasztása a háttértámogatást biztosító partnerektől.
e. A komplex ILMT intézményfejlesztési terv elkészítése az útmutatók és sablonok alapján.

2. FOLYAMAT: az ILMT Pedagógiai Rendszer tartalmi elemei – a helyzetelemzésre alapozott komplex intézményfejlesztési tervben foglaltak intézkedési tervvé alakítása és megvalósítása

2.1. Az ILMT Pedagógiai Rendszer bevezetéséhez szükséges feltételek intézkedési tervben történő részletes leírása

a. Az ILMT intézményi, a tanulói lemorzsolódás megelőzése érdekében kialakított jelzőrendszer működésére és fejlesztésére vonatkozó tervek.
b. Az intézmény jogszabályoknak megfelelő esélyegyenlőségi helyzetének kialakítására vonatkozó tervek a helyi köznevelési intézményrendszerben (fenntartandó integrációs, illetve deszegregációs intézkedési tervek).

c. A méltányos oktatásszervezés feltételeinek biztosítására vonatkozó tervek kialakítása az intézményen belül (fenntartandó integrációs, illetve deszegregációs intézkedési tervek).
d. A helyi komplex intézményfejlesztés közvetett céljainak, várható eredményeinek rögzítése a tanulói eredményesség és előrehaladás elősegítése szempontjából (az intézményben tanulók kompetenciafejlesztési eredményeinek vonatkozásában).
e. Az intézmény partnerkapcsolatainak bővítésére, az együttműködési formák erősítésére vonatkozó tervek.
f. Az intézményfejlesztés belső erőforrásrendszerének és szükséges szervezeti struktúrájának meghatározása, az ILMT intézményi tématerületet fejlesztő mikrocsoport(ok) működtetésének intézményfejlesztéshez igazodó terveinek felelősökkel való meghatározása, ütemezése, kialakítása.
g. A komplex ILMT intézkedési terv elkészítése az útmutatók és sablonok alapján.
2.2. A tanulási-tanítási programot támogató szakmai együttműködések
a. Rendszerszerűen szervezett és strukturálisan rögzített együttműködési formák és tevékenységek szervezése (pl. nevelőtestületi műhelyek, esetmegbeszélések, hospitálások, egy osztályban tanítók szakmai megbeszélése).
b. Az intézmény partnerkapcsolatainak fejlesztése (pl. intézményi és intézményközi műhelyek szervezése).
c. A családokkal, különösen a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók családjával való együttműködés erősítése.
d. Óvoda-iskola, alsó-felső tagozat, általános iskola-középiskola, középiskola-felsőoktatás/munkaerőpiaci szereplő átmenetet segítő programok kidolgozása, megvalósítása.
2.3. Az intézmény tárgyi és tanulási környezetének fejlesztése
a. Az iskolában tanulók kulturális értékeit, sokszínűségét tükröző tárgyi környezet kialakítása.
b. A tanulók kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez szükséges tárgyi környezet kialakítása.
c. A befogadás szemléletét közvetítő nyitott és közösségi terek kialakítása.

d. A tanulás különböző formáinak megvalósítását lehetővé tevő iskolai tárgyi, IKT környezet létrehozása.

e. Az intézmény tárgyi feltételeiben, tanulási környezetében és az intézmény tereinek használatában megvalósuló diszkriminatív szelekciós folyamatok megakadályozása.

2.4. Tanulói csoportok és közösségek alakulásának segítése

a. Személyes, szociális, interkulturális, kognitív és életviteli kompetenciák egymást támogató fejlesztése minden tanórán és az intézmény által szervezett tanórán kívüli tevékenységen.

b. A partnerszemléletű közösségfejlesztés, az együttműködésre épülő csapatépítés modelljeinek alkalmazása az osztályközösséggel, valamint a szülői és társadalmi közösségekkel való együttműködésben.

c. Kortárssegítés megszervezése az egyénre szabott fejlesztésben.

d. A közvetlen demokratikus szabály- és döntéshozatal modelljeinek előnyben részesítése.

e. Asszertív, erőszakmentes kommunikációs formák előnyben részesítése.

f. A tanulóközösség kezdeményezésére és aktív megvalósítására építő programok szervezése.

2.5. Tanulási/tanítási folyamatok tervezése, szervezése és irányítása

a. A folyamatelvű és érdeklődésalapú curriculumok előnyben részesítése.

b. A tanulói autonómia és a felelősségvállalás fejlődését elősegítő szervezési, irányítási és osztálymenedzselési modellek előnyben részesítése.

c. A tanulói együttműködésre, a heterogén tanulói csoportokra épülő tanulászervezési módok, eljárások, gyakorlatok előnyben részesítése.

d. A pedagógiai folyamatok tervezése, megvalósítása során a tanulók, további szakemberek és az érintett családok bevonása.

2.6. Tanulási-tanítási módszerek, munkaformák

a. A tanulás-tanítás problémaorientált, érdeklődésalapú megközelítésének előnyben részesítése.

b. A tanulás-tanítás projektpedagógiai és alkotásközpontú megközelítésének előnyben részesítése.

c. A tevékenység-, élmény- és játékalapú tanulás beépítése a mindennapi pedagógiai folyamatokba.

d. A digitális tanulás és tanítás következetes beépítése a mindennapi pedagógiai folyamatokba.

2.7. A pedagógiai folyamatok és a tanulók teljesítményének értékelése

a. A pedagógusok önreflexiójának, reflektív gondolkodásának megjelenése a mindennapi pedagógiai gyakorlatban.

b. A tanulás eredményességével kapcsolatos visszajelzések differenciálása (egyénre szabott haladási ütem szerinti értékelés).

c. A tanulás módjára vonatkozó formatív visszajelzési formák (fejlesztő értékelés) előnyben részesítése.

d. A tanulás céljára vonatkozó, metakognitív visszajelzési formák előnyben részesítése.

e. A tanulási eredmények minél többféle értékelési módjának alkalmazása.

2.8. A tanulók személyiségének fejlesztése, egyéni bánásmód érvényesítése

a. A tanulók komplex megismerésén és méréseken alapuló, egyénre szabott, kompetenciaalapú fejlesztés (pl. a tanulói igényre épülő hátránykompenzációs tevékenységek megvalósítása).

b. A tanulói kulcskompetenciák eredményes és mindenkire kiterjedő méltányos fejlesztése.

c. Autonóm és felelősséget vállalni képes tanulókat nevelő pedagógiai megközelítések előnyben részesítése.

d. A tanári mentorálás/tutorálás segítő módszerének alkalmazása.

3. KIMENET – Az ILMT Pedagógiai Rendszer intézményi működésétől elvárt EREDMÉNYEK

3.1. Intézményre vonatkozó eredményességi mutatók

- a. A tanulói lemorzsolódás megelőzését szolgáló intézményi jelzőrendszer és a kapcsolódó tanügyigazgatási adatok pontos, naprakész nyilvántartása.
- b. Az intézményi önértékelési dokumentumokban megfogalmazott eredményindikátorok: az intézményfejlesztésben részt vevő vezetők, pedagógusok akciókutatási portfóliói, valamint az ILMT intézményi mikrocsoportok beszámolóí, adatszolgáltatásai.
- c. Az intézmény igazolt, iskolai lemorzsolódást megelőzését támogató jó gyakorlati modellelemleírásai.

3.2. Tanulókra vonatkozó eredményességi mutatók

- a. Csökken a feladatellátási helyen a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya.
- b. Csökken a feladatellátási helyen az általános iskolában legfeljebb közepes (3,0) vagy a középiskolában gyenge (2,5) tanulmányi átlageredményű tanulók száma és aránya.
- c. Csökken a feladatellátási helyen azoknak a tanulóknak a száma és aránya, akiknek a tanulmányi átlageredménye egy félév alatt legalább 1,1 mértékben romlott.
- d. Csökken a feladatellátási helyen a szülői kérésre magántanulók aránya a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók körében.
- e. Csökken a feladatellátási helyen az évfolyamismétlők aránya
 - i. a lemorzsolódással veszélyeztetett,
 - ii. a hátrányos helyzetű,
 - iii. a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében.
- f. Csökken a feladatellátási helyen az igazolt és igazolatlan hiányzások száma
 - i. a lemorzsolódással veszélyeztetett,
 - ii. a hátrányos helyzetű,
 - iii. a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében.
- g. Az adott feladatellátási helyen az országos kompetenciamérések tanulói eredményei javulnak minden területen, az összes releváns évfolyamon, mind az átlageredmények tekintetében, mind a minimumszintet el nem érő tanulók körében:
 - i. a 6. évfolyamos tanulók eredményei javulnak a matematika kompetenciaterületen,
 - ii. a 8. évfolyamos tanulók eredményei javulnak a matematika kompetenciaterületen,
 - iii. a 6. évfolyamos tanulók eredményei javulnak a szövegértés kompetenciaterületen,
 - iv. a 8. évfolyamos tanulók eredményei javulnak a szövegértés kompetenciaterületen,
 - v. a 6. évfolyamos tanulók között csökken az alapszintet el nem érő tanulók aránya a matematika kompetenciaterületen,

vi.	a 8. évfolyamos tanulók között csökken az alapszintet el nem érő tanulók aránya a matematika kompetenciaterületen,
vii.	a 6. évfolyamos tanulók között csökken az alapszintet el nem érő tanulók aránya a szövegértés kompetenciaterületen,
viii.	a 8. évfolyamos tanulók között csökken az alapszintet el nem érő tanulók aránya a szövegértés kompetenciaterületen,
h.	Az adott feladatellátási helyen az országos kompetenciamérések tanulói eredményei javulnak minden területen az összes releváns évfolyamon, mind az átlageredmények tekintetében, mind az alapszintet el nem érő tanulók körében a családi-háttérindex alapján várható eredményekhez képest.
i.	Az adott feladatellátási helyen nő a pedagógiai hozzáadott érték.
j.	Javulnak a tanulók továbbtanulási mutatói: <ul style="list-style-type: none"> i. nő az érettségire adó középiskolában továbbtanulók aránya; ii. nő az érettségire adó középiskolában továbbtanulók között a hátrányos helyzetű tanulók aránya.
3.3. ILMT Pedagógiai Rendszer bevezetését alátámasztó dokumentumok	
a.	Az intézmény rendelkezik ILMT Pedagógiai Rendszer bevezetését-alkalmazását megalapozó helyzetelemzéssel, a megvalósítást leíró fejlesztési tervvel és intézkedési tervvel.
b.	Az ILMT PR pedagógiai alapelveinek, tartalmi elemeinek többsége az intézmény alapidokumentumaiba (pl. pedagógiai program, intézményvezetői munkaterv, munkaközösségi munkaterv) beépül.

A pedagógiai program módosítása

A projekt megvalósítási szakaszában működő **intézményfejlesztési mikrocsoport** elkészítette javaslatát az intézményi dokumentumok (kiemelten a Pedagógiai Program) ILMT alapú módosítására, melyet az iskola nevelőtestülete megismert és elfogadott.

Az alább felsorolt **intézményfejlesztési területeken** a mellettük megjelenő **indikátorok** megvalósítása érdekében a felsorolt **konkrét tevékenységeket** építjük be Pedagógiai Programunkba:

	Intézményfejlesztési terület	Indikátor	Konkrét tevékenységek
1.	ESÉLYEGYENLŐSÉG / MÉLTÁNYOS OKTATÁSSZERVEZÉS TERÜLET	1. Intézményünk nyitott: minden tanuló értékes, pedagógiai gyakorlatunk tervezésénél a tanulók értékeinek kibontása, megerősítése a meghatározó	<ul style="list-style-type: none"> 1. Iskolánk anyagi, családi háttérétől, származásától tehetségétől függetlenül egyformán szívesen fogadja beiskolázási körzetünk minden tanulóját. 2. Nem végzünk képességbesorolást, heterogén képességű tanulókból álló osztályokat, csoportokat alakítunk. 3. Az oktatási követelmények meghatározása az egyéni képességek objektív felmérésével és figyelembevételével történik.

2	<p align="center">ESÉLYEGYENLŐSÉG / MÉLTÁNYOS OKTATÁSSZERVEZÉS TERÜLET</p>	<p>2. Biztosítjuk az intézmény szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést kiemelten a napközis és délutáni foglalkozás, a szakkörök, a szervezett kulturális, szabadidős és szülői programok, informatikai eszközök használata esetében.</p>	<p>1. Napközis foglalkozások és az informatikai hozzáférések segítségével az iskolában megfelelő pedagógiai környezetet biztosítunk a családi háttér kompenzálására a tanulás, a házi feladatok elkészítéséhez.</p> <p>2. Tanulóink számára a szabadidő hasznos eltöltéséhez olyan programokat biztosítunk, amelyekhez családi háttérük, hátrányos helyzetük miatt egyébként nem juthatnának hozzá.(színházlátogatások, tanulmányi kirándulások)</p> <p>3. Minden tanuló lehetősége, hogy részt vegyen tanórán kívüli szervezett tevékenységekben: közösségi rendezvények, kulturális programok.</p>
3	<p>PARTNERKAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE TERÜLET</p> <p>családokkal való kapcsolattartás, családok bevonása, ágazati és ágazatközi együttműködések</p>	<p>1. Kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkal, családokkal való partneri kapcsolat kialakítására, fejlesztésére a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében.</p>	<p>1.Kiemelt figyelmet fordítunk a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók családjainak feltérképezésére, megismerésére.</p> <p>2. Intézményünk rendszeresen szervez a családokkal, szülőkkal való partneri kapcsolat kialakítását, erősítését célzó közösségi napokat, családi napokat.</p> <p>3. Feladatellátási helyünkön a szülői értekezleteket interaktív partneri kommunikációs helyzetekként valósítjuk meg és keressük a további lehetőségeket a partneri kapcsolatokra /Szülői Klub/.</p>
4	<p>PARTNERKAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE TERÜLET</p> <p>óvoda–iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó– felső tagozat, általános iskola–középiskola, középiskola–felsőoktatás) átmenet</p>	<p>1. Biztosítjuk a sikeres óvoda–iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó–felső tagozat, általános iskola–középiskola, középiskola–felsőoktatás) átmenetet támogató fejlesztések strukturális garanciáit.</p>	<p>1. Feladatellátási helyünkön a sikeres óvoda–iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó–felső tagozat, általános iskola–középiskola) átmenetet támogató programok kialakítását, fejlesztését támogató munkacsoport működik (pl. Átmenetek Intézményi Munkacsoport), melynek tagjai az átmenetekben érintett pedagógusok</p> <p>2. A sikeres átmenetet támogató programok kialakításával, fejlesztésével kapcsolatos tevékenységek végrehajtása munkatervben rögzített.</p> <p>3. ILMT alapú komplex intézményfejlesztésünk részeként a sikeres átmenetet támogató programok kialakításával, fejlesztésével kapcsolatos eredményeinket rendszeresen (pl. a tanévben két alkalommal) közvetítjük a nevelőtestület (pl. nevelőtestületi napon) és a fenntartó felé is (pl. írásos beszámoló formájában).</p>

5.	SZERVEZETFEJLESZTÉS TERÜLET	1. Kiemelt figyelmet fordítunk a nevelőtestületünk tagjainak az iskolai lemorzsolódás megelőzését támogató szervezetfejlesztésben való személyes elköteleződésének növelésére.	1. Közösségfejlesztő eseményeket (nevelőtestületi nap, családi nap, partnerek napja, csapatépítő tréning) és műhelyeket (témafeldolgozó, módszertani, kapcsolatépítő) tervezünk és valósítunk meg rendszeresen. 2. Aktívan használjuk a korai iskolaelhagyási jelzőrendszert, emellett az adatokat magunk is értelmezzük, saját beavatkozási protokollt dolgozunk ki.
----	------------------------------------	--	--

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

I. A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Az iskola 2020. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját a pedagógiai program alapján.
2. A pedagógiai programban található **helyi tanterv** 2020. szeptember 1. napjától az első és ötödik évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben kerül bevezetésre.

II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

III. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
 - az iskola igazgatója;
 - a nevelőtestület bármely tagja;
 - a nevelők szakmai munkaközösségei;
 - a szülői munkaközösség;
 - intézményi tanács;
 - az iskola fenntartója.
2. A tanulók a pedagógiai program módosítását az intézményi tanács diákönkormányzati képviselői útján az intézményi tanácsnak javasolhatják.

3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
4. A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

IV. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
2. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
 - az iskola fenntartójánál;
 - az iskola irattárában;
 - az iskola nevelői szobájában;
 - az iskola igazgatójánál;
 - az iskola honlapján
 - a községi könyvtárban.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

A pedagógiai programot az iskola nevelőtestülete, a diákönkormányzat, a szülői munkaközösség vezetősége véleményezte, és elfogadásra javasolta.

A pedagógia programot a nevelőtestület a **2020. év augusztus hó 28. napján** tartott értekezletén elfogadta.

Kovátsné Tornay Gabriella
igazgató

A pedagógiai program módosítását a fenntartó jóváhagyta.

Az Országkristóf Általános Iskola, Sirok nevelőtestülete a javaslatot az intézményi dokumentumok (kiemelten a Pedagógiai Program) LLMT alapú módosítására megismerte és elfogadta.

Kelt: Sirok, 2020. év augusztus hó 28. nap

Feladatellátási hely vezető aláírása

Feladatellátási hely vezető neve

Kovátsné Tornay Gabriella

Intézményvezető aláírása

Intézményvezető neve

Kovátsné Tornay Gabriella

bélyegző/pecsét helye

bélyegző/pecsét helye

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

A pedagógiai programot az iskola nevelőtestülete, a diákönkormányzat, a szülői munkaközösség vezetősége véleményezte, és elfogadásra javasolta.

A pedagógiai programot a nevelőtestület a 2020. év augusztus hó 28. napján tartott értekezletén elfogadta.

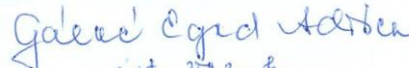

Kovátsné Tornay Gabriella
igazgató

A pedagógiai program módosítását a fenntartó jóváhagyta.

2022. 08. 16 - től az intézményvezetői feladatokat
Galusé Eged Adrienn intézményvezető - beosztás
látja el.

2022. 08. 16.

int. vez. h.

